

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΚΑΙ ΠΕΜΠΤΗΝ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ

3. Ὁδὸς Πατησίων ἀριθ. 3.
Αἱ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται ἀπ' εὐ-
τίας εἰς Ἀθήνας διὰ γραμματοσήμου,
πρὸς τομίσματων, χρυσοῦ κ.τ.λ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΛΕΩΝ ΛΕΩΝΗΣ, μυθιστορία Γεωργίας Σανδῆς, (συνέχεια), μετάφρασις
I. I. Σκυλίση. — ΟΛΙΒΙΕΡΟΣ Ὁ ΝΟΘΟΣ, (μετὰ εἰκόνας, συνέχεια),
μυθιστορία ERNEST DUBREUIL, μετάφρ. Σ. Τ. — ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΤΟΥ ΧΩ-
ΡΙΟΥ. — Η ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΜΟΝΣΟΡΩ, μυθιστορία Α. Δουμαῦ, (συνέχ.),
μετάφρασις Δμλ. — ΛΕΥΚΗ ΛΟΡΖΥ, διήγημα Αἰμ. Σουβέστρ.

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Προπληρωτία :
Ἐν Ἀθήναις φρ. 8 ταῖς ἐπαρχίαις 8,50
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. χρυσοῦ 15.
Ἐν Ῥωσσίᾳ ρούβλια 6.

ΛΕΩΝ ΛΕΩΝΗΣ
ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΣΑΝΔΗΣ

Μετάφρασις Ἰ. Ἰσιδ. Σκυλίση.

Συνέχεια ἴδε προηγούμενον φύλλον

ΙΘ'

Ἐξύπνησα πάλιν εἰς τὰς ἀγκάλας του, καὶ οὐδέποτε ἐλάλησε πρὸς ἐμὲ μετ' ὅσον εὐγλωττίαν, μετ' ὅσον στοργὴν καὶ μετ' ὅσα δάκρυα, ἐπικαλούμενος τὴν συγγνώμην μου. Ὁμολόγησεν ὅτι ἦτο ὁ ἔσχατος τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' ὅτι ἔν μόνον πρᾶγμα τὸν ἀνύψωνε πρὸ τῶν ἰδίων του ὀφθαλμῶν, ὁ ἔρωσ τὸν ὁποῖον ἔτρεφε πάντοτε πρὸς ἐμὲ, καὶ τοῦτον δὲν ἐδυνήθη νὰ καταπιεῖ οὐδὲ τὸ μέγιστον τῶν ἐλαττωμάτων, ἢ τὸ σφοδρότατον τῶν ἐγκλημάτων του. Ἔως τότε ἀντεπάλαισε κατὰ τῶν πανταχόθεν καταμαρτυρούντων ἐναντίον του φαινομένων. Ἠθέλησε νὰ διαψεύσῃ πᾶν τεκμήριον τῶν κακῶν πράξεων του ὅπως μὴ δικαιολογηθῇ διὰ τοῦ ψεύδους, ἐτρέπη ἄλλην ὁδόν, καὶ προσεποιήθη νέον πρόσημα, ὅπως καλαῖξῃ τὰ σπλαγχνά μου καὶ μετ' ἐκείνη. Παρήτησε πᾶν τέχνασμα — πᾶσαν αἰδῶ ἴσως ὤφειλα νὰ εἰπῶ — καὶ μ' ἐξωμολογήθη ὅλας τὰς ἀχρεϊότητάς τῆς ζωῆς του ἄλλ' ἐντὸς τῆς ἀβύσσου ἐκείνης μ' ἔδωκε νὰ ἐνοήσω τὴν μεγάλην του ἀρετὴν, τὴν ιδιότητα τοῦ ἀγαπᾶν, τὸ ἀνάκον τῆς ψυχῆς του σθένος, ψυχῆς τῆς ὁποίας τὸ ἱερόν πυρ δὲν κατίσχυον νὰ σβέσωσιν οὐδὲ σκληραγωγάει, οὐδὲ δοκιμασίαι οἰαδιῆποτε.

Χαμερπεστάτη εἶναι ἡ διαγωγὴ μου, μετ' εἶπεν ἄλλ' ἡ καρδία μου ὑπάρχει πάντοτε εὐγενῆς· αἰμάσσει διὰ τὰ πταίσματά της διέτηρσε ζωηροτάτον καὶ ἀγνότατον, καθὼς ἐπὶ τῆς πρώτης νεότητος, τὸ αἶσθημα τοῦ δικαίου καὶ ἀδίκου, τὴν φρίκην πρὸς πᾶν ὅ,τι ἂν πράττῃ κακόν, τὸν ἐνθουσιασμόν πρὸς πᾶν ὅ,τι θεαθῇ ὠραῖον. Τὴν ὑπομονὴν σου, τὰς ἀρετάς σου, τὴν ἀγγελικὴν ἀγαθότητά σου, τὸν οἰκτιρισμόν σου τὸν ἀνεξάντλητον ὡς τοῦ Θεοῦ, ἀδύνατον νὰ ἀσκήσῃ εἰς ἄλλο ὄν, τὸ ὁποῖον νὰ τὰ κατανοῇ, πλὴν ἐμοῦ καὶ νὰ τὰ θαυμάζῃ.

Εἰς ἀνθρώπον ἔχοντα ὁμαλὰ ἤθη καὶ ἀβράν τὴν συνειδησιν θὰ ἐφαίνοντο φυσικώτερα καὶ δὲν θὰ τὰ ἐξέτιμα τόσον. Μ' ἕνα τοιοῦτον ἀνθρώπον θὰ ἦσο ἀπλῶς μία γυνὴ χρηστή· μ' ἕνα ἀνθρώπον ὅμως ὡσάν ἐμὲ εἶσαι μία γυνὴ ὑπέροχος, καὶ ἡ ὀφειλὴ τῆς εὐγνωμοσύνης ἢ ἀποταμιευομένη εἰς τὴν καρδίαν μου εἶναι ἀπειροσ· ὡς τὰ παθήματά σου καὶ αἱ θυσίαι σου· δηλαδὴ, ἄξιον λόγου εἶνε, ὅχι μόνον τὸ ν' ἀγαπᾶται μίχ γυνή, ἀλλὰ καὶ νὰ ἔχῃ δικαίωμα πάθους πρὸς ἑαυτὴν ἀπεριορίστου. Ἐπὶ τίνος ἄλλου λοιπὸν πλὴν ἐμοῦ θὰ ἀπέκτας ποτὲ τὸ τοιοῦτο δικαίωμα; Χάριν τίνος θὰ ἤρχιζες ἐκ νέου τὰς βρασάνους ὅσας ὑπέστης καὶ τοὺς ἀπελισμούς; Φρονεῖς ὅτι εἰς τὸν βίον ὑπάρχει τι ἄλλο πλὴν τοῦ ἔρωτος; Ἐγὼ ἀμφιβέβλω. Καὶ φρονεῖς ὡς εὐκόλον τὸ νὰ ἐμπνεύσῃ ἢ νὰ αἰσθανθῇ τις τὸν ἔρωτα; Μυριάδες ἀνθρώπων ἀποθνήσκουν ἀτελεῖς, μὴ γνωρίζοντες ἄλλον ἔρωτα ἢ τὸν κτηνώδη· πλειστάκις καρδίαι διψῶσαι ἐκείνον ζητοῦν ἐπὶ ματαίῳ ποῦ ν' ἀποβλέψωσι καὶ ἐξέρχονται ἐξ ὄλων τῶν ἐπιγείων ἀσπασμῶν παρθένοι, ὅπως τὸν εὐρωσιν ἴσως εἰς τοὺς οὐρανοὺς. Ἄ! ὅταν ἀπαξ ὁ Θεὸς χορηγήσῃ εἰς ἡμᾶς ἐπὶ τῆς γῆς τὸ βαθύ, τὸ δεινόν, τὸ ἀνεκλάλητον αἰσθημα τοῦτο, δὲν πρέπει πλέον, Ἰουλίττα, νὰ ποθῶμεν ἢ νὰ ἐλπίζωμεν τὸν παραδεισον· δὲν πρέπει, ἐπειδὴ ὁ παραδεισος εἶναι ἡ συγχώνεσις δύο ψυχῶν ἀνταγαπωμένων. Καὶ ὅταν τὸν εὐρωμεν ἐδῶ κάτω, τί σημαίνει ἂν εἰς τὰς ἀγκάλας ἐνός δικαίου ἢ ἐνός ἀμαρτωλοῦ τὸν εὐρωμεν; Ἐμὲ ἀγαπᾶς ἢ τὸν περὶ ἐμὲ κρότον; Τί ἠγάπησες ἐξ ἀρχῆς εἰς ἐμὲ; τὴν περὶ ἐμὲ αἰγλήν; Ἄν με μισῆς σήμερον, ὀφείλω ν' ἀμφιβέβλω καὶ περὶ τοῦ παρελθόντος ἔρωτός σου· ὀφείλω, ἀντὶ τοῦ ἀγγέλου τούτου, ἀντὶ τοῦ ἀφωσιωμένου τούτου θύματος, οὐτίνος τὸ αἷμα ἐχύθη χάριν ἐμοῦ καὶ ῥέει κατὰ σταγόνας ἐπάνω εἰς τὰ χεῖλη μου, νὰ βλέπω τοῦ λοιποῦ εἰς σὲ ἀπλῶς μίαν πτωχὴν κόρην εὐκολόπιστον καὶ ἀδύνατον, ἥτις μετ' ἠγάπησεν ἀπὸ ματαιοφροσύνης καὶ ἔπειτα μ' ἐγκατέλειψεν ἀπὸ φιλαυτίαν. Ἰουλίττα, Ἰουλίττα, σκέψου τί κάμνεις ἂν με παραιτήσῃς! Ὅα χάσῃς τὸν μόνον φίλον ὅστις σ' ἐγνώρισε, ὅστις σὲ ἐκτιμᾷ καὶ σὲ σέβεται, προκρί-

νασα ἕνα κόσμον ὅστις ἤδη σὲ καταφρονεῖ καὶ τοῦ ὁποῖου δὲν θὰ ἐπανακτήσῃς τὴν ὑπόληψιν. Μόνος ἐγὼ σὲ μένω εἰς τὸν κόσμον, ταλαίπωρον παιδί· χρεῖα νὰ προσκολληθῆς εἰς τὴν τύχην τοῦ τυχοδιώκτου ἢ νὰ ἀποθᾶνης λησμονημένη εἰς κἀνὲν μυστήριον. Ἄν με ἀφίσης, δὲν εἶσαι μόνον σκληρὰ, ἀλλὰ καὶ μωρὰ· θὰ ἔχῃς ὅλας τὰς λύπας, τοὺς πόνους, καὶ καρπὸν ἐξ αὐτῶν κἀνένα· διότι τώρα, ἐὰν καὶ μεθ' ὅλα ὅσα γινώσκεις, δύνασαι ἀκόμη νὰ με ἀγαπᾶς καὶ νὰ με ἀκολουθῆς, μάθε ὅτι θὰ τρέφω πρὸς σὲ τοιοῦτον ἔρωτα, ὁποῖου δὲν ἔχεις οὔτε ἰδέαν· ἔρωτα τὸν ὁποῖον οὐδέποτε θὰ ἐφανταζόμην, ἂν σὲ ἐνυμφεύομην νομίμως καὶ ἔζων μετ' ἐν εἰρήνῃ εἰς τοὺς κόλπους τῆς οἰκογενείας σου.

Τί ἠμποροῦν ν' ἀποκριθῶ εἰς τοιοῦτους λόγους; Τὸν ἔβλεπα ὡς ἐμβρόντητος. Ἐθαύμαζα ὅτι ἀκόμη μ' ἐφαίνετο ὠραῖος, ἀκόμη ἀξίος ἀγάπης, ὅτι ἠσθανόμην πάντοτε πλησίον τοῦ αὐτῆς συγκίνησιν, τὴν αὐτὴν εὐγνωμοσύνην διὰ τὸν ἔρωτά του. Ἡ φαυλότης του δὲν ἀπετύπωνεν εἰς τὸ εὐγενὲς μέτωπόν του οὐδ' ἐλάχιστον ἴχνος· καὶ ὅταν τὰ μεγάλα ὀμμάτα του τὰ μαύρα ἐξηκόνητιζαν πρὸς τὰ ἰδικὰ μου τὴν φλόγα των, ἐθαμβουόμην, ἐμεθυσκομην ὡς ἄλλοτε ποτε. Ὅλοι οἱ ρυτίποι τοῦ ἐξηλείφοντο ὡς καὶ αὐταὶ αἱ κηλίδες τοῦ αἵματος τοῦ Ἐρριέτου. Ἐλησμόνησα τὰ πάντα καὶ συνεδέθην· πάλιν μετ' αὐτοῦ δι' ὑποσχέσεων τυφλῶν ὀλωθιδίου. Καὶ τότε εἶδα ἀληθῶς τὸν ἔρωτά του ἀναφλεγόμενον ἢ μάλλον ἀνανεούμενον ὡς εἶχε προαναγγεῖλει. Ἐγκατέλειψε σχεδὸν τὴν πριγκήπισσαν Ζαγγαρόλην καὶ καθ' ὅλην τὴν ἀνάρρωσίν μου διήγαγεν εἰς τοὺς πόδας μου ὄλος περιποίησις ὑπὲρ τῆς υγείας καὶ ἀναπαύσεώς μου, ὄλος ἀγάπη καὶ προσοχή, ὡς εἰς τοὺς εὐδαίμονας μῆνας τῆς διαμονῆς μας εἰς τὴν Ἑλβετίαν. Ἐμπορῶ μάλιστα νὰ εἰπῶ, ὅτι τώρα βλέπουσα τὸν ἔρωτά του ἐσεμνυόμην καὶ ὑψαινόμην πλέον παρὰ τότε· ὅτι αὐτὸς ὑπῆρξεν ὁ εὐτυχέστερος καιρὸς τῆς ζωῆς μου, καὶ ὅτι οὐδέποτε ὁ Λεωνῆς ὑπῆρξεν εἰς ἐμὲ ἀγαπητότερος. Ἡμῶν πεπεισμένη δι' ὅσα μὲ εἶχεν εἰπεῖ· ἄλλως τε δὲ τῶρα δὲν ἐδυναμην νὰ φοβοῦμαι μήπως ἀφωσιόνητο εἰς

ἐμὲ διὰ κἀνὲν συμφέρον, διότι δὲν εἶχα πλέον τίποτε νὰ τὸν δώσω, ἀλλ' ἔμενα τοῦ λοιποῦ εἰς βάρος του καὶ ὑποκειμένη εἰς τὰς περιπετείας τῆς τύχης του. Τέλος ἡσθάνομην εἰδός τῃ ὑπερηφανείᾳ, ὅτι δὲν ἦμην ὑποδεστέρα τῆς γενναϊότητος τὴν ὅποιον ἐπερίμενον ἀπ' ἐμέ, καὶ ἡ ὑγνώμουσύνη του μ' ἐφαίνετο μείζων τῶν θυσιῶν μου.

Ἐνα ἐσπέρᾳς ἐπιστρέφει τεταραγμένως, καὶ σφίγγων με ἐπὶ τοῦ στήθους του ἐπαυειλημμένως,

— Ἰουλίττα μου, ἀδελφὴ μου, γυνὴ μου, ἀγγελὲ μου, ἀπαιτεῖται νὰ φανῆς καὶ τώρα καλὴ καὶ ἐπεικὴς ὡς ὁ Θεός, νὰ μὲ δώσης νέον τεκμήριον τῆς ἀξιολατρεύτου πραότητος καὶ ἁμοῦ τοῦ ἡρωϊσμοῦ σου· ἀνάγκη νὰ ἔλθῃς καὶ σὺ νὰ κατοικήσῃς μαζὴ μου εἰς τὸν οἶκον τῆς πριγκηπίσσης Ζαγγαρόλης.

Ἐκ τῆς ἀπορίας μου εἰς τὸ ἄκουσμα τοῦτο ὠπισθοχώρησα· καὶ ἐπειδὴ ἡσθάνθη ὅτι δὲν ἦτο πλέον εἰς τὴν ἐξουσίαν μου νὰ τὸν ἀρνηθῶ ὀτιδήποτε, ἤρχισα νὰ ὠχρῶ καὶ νὰ τρέμω ὡς καταδίκος ἐνώπιον τῆς ἀγχόνης του.

— Ἄκουσε, μὲ λέγει· ἡ πριγκηπίσση πᾶσχει δεινῶς. Τὴν ἡμέλησα χάριν σου καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐλυπήθη τόσο, ὥστε ἡ νόσος τῆς ἐδεινώθη σπουδαίως. Οἱ ἰατροὶ δὲν τῇ δίδουν ζῶν πλέον τοῦ ἐνὸς μηνός. Ἀφοῦ ὅλα πλέον τὰ γνωρίζεις... ἐμπορῶ νὰ σ' ἐξηγηθῶ περὶ τῆς κατηραμένης αὐτῆς διαθήκης. Πρόκειται περὶ κληρονομίας πολλῶν ἑκατομμυρίων, διατελῶ δὲ εἰς ἀνταγωνισμόν μὲ μίαν οἰκογένειαν προσέχουσαν ὅπως ἐπωφεληθῆ τὰ σφάλματά μου καὶ μὲ ἀπαλλοτριώσῃ, ὅταν ἔλθῃ ἡ κρίσιμος στιγμή. Ἡ ὑπὲρ ἐμοῦ διαθήκη ὑπάρχει προσηκόντως συντεταγμένη, ἀλλὰ μίᾳς στιγμῆς δυσἀρεσκείᾳ δύνανται νὰ τὴν μεταβάλῃ. Ἡμεῖς σήμερον εἴμεθα ἀφανισμένοι· μόνη αὐτὴ ἡ καταφυγὴ μᾶς ἔμεινε· ἄλλως, ἂν φύγῃ αὕτη ἡ εὐκαιρία ἀπὸ τὰς χειρᾶς μας, ἄλλο δὲν μᾶς μένει, εἰμὴ σὺ μὲν νὰ λάβῃς τὴν ὁδὸν τοῦ νοσοκομείου, ἐγὼ δὲ νὰ γίνω ἀρχηγὸς ληστρικῆς τινος συμμορίας.

— Ὡ Θεέ μου! εἶπα, ἡμεῖς ἐζήσαμεν εἰς τὴν Ἑλβετίαν ἐξοδεύοντες τόσο ὀλίγα! Διατί νὰ ἦναι ἐπάναγκες εἰς ἡμᾶς ὁ πλοῦτος; Τώρα ὅτε ἀγαπώμεθα τόσο καλά, δὲν ἐδυναμέμεθα νὰ ζήσωμεν εὐδαίμονες, χωρὶς νὰ διαπραξώμεν νέα ἔργα ἐπονειδιστά;...

Δὲν ἀπεκρίθη, ἀλλὰ συνέσπασε τὰ φρύδια του εἰς σχῆμα λύπης, ἀνίας καὶ φόβου ἁμοῦ, τοῦ φόβου τὸν ὅποιον τὸν ἐπροξένει ὁ ἐλεγχός μου. Ἐσιώπησα πάραυτα· ἔπειτα τὸν ἠρώτησα κατὰ τι ἤμην ἐγὼ ἀναγκαῖα πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ του.

— Διότι, μὲ ἀπεκρίθη, ἡ πριγκηπίσση, ὑπὸ ζηλίας ἀληθῶς δικαίας, ἐζήτησε νὰ σὲ ἰδῇ καὶ νὰ σ' ἐρωτήσῃ. Οἱ ἔχθροί μου, καθὼς καταλαμβάνεις, ἐφρόντισαν νὰ τὴν πληροφορήσουν ὅτι κατὰ πᾶσαν πρῶταν μέχρι μεσημβρίας διάγω πλησίον μίᾳς νέας καὶ εὐειδοῦς γυναικός, ἥτις ἦλθε νὰ μὲ εἶρῃ εἰς τὰ Μεδιόλανα. Καιρὸν πολὺν κατώρθωσα νὰ τὴν παραστήσω ὅτι εἶσαι ἀδελφὴ μου, καὶ τὸ ἐπίστευε· ἀλλὰ βλέ-

πουσα ὅτι ἀπ' ἐνὸς μηνός τὴν παρήτησα ὀλωςδιόλου, συνέλαβεν ὑποψίας καὶ δὲν θέλει νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἀσθενεῖς, καθὼς τὴν ἐπροφασίσθην. Σήμερον ἀπεφάνθη ὅτι, ἂν ἐξηκολούθουν νὰ τὴν ἀμελῶ εἰς τὴν κατὰστασιν εὐρίσκειται, θὰ ἔπαυε νὰ πιστεύῃ τοῦ λοιποῦ εἰς τὴν ἀγάπην μου, καὶ θὰ μὲ ἀπεστέροι καὶ τῆς ἐκ μέρους τῆς.

— Ἄν ἀσθενῇ καὶ ἡ ἀδελφὴ σου καθὼς ἐγώ, καὶ σὲ θέλει ἀνυπερθέτως πλησίον τῆς, εἶπε, μετακόμισέ τὴν εἰς τὸν οἶκόν μου· αἱ θεράπαιναί μου καὶ οἱ ἰατροὶ μου θὰ τὴν περιποιηθῶν ὡς ἄλλην ἐμέ. Θὰ δύνασαι νὰ τὴν βλέπῃς κατὰ πᾶσαν στιγμήν· ἂν ἀληθῶς ἦναι ἀδελφὴ σου, θὰ τὴν ἀγαπῶ καὶ ὡς ἰδικήν μου. — Ματαιῶς ἐζήτησα νὰ καταπολεμήσω τὴν παράδοξον αὐτὴν φαντασιοπληξίαν τῆς. Τὴν εἶπα ὅτι εἶσαι πτωχοτάτη καὶ ἁμοῦ ὑπερήφανος πολὺ, ὅτι τίποτε εἰς τὸν κόσμον δὲν θὰ σ' ἐπειθε νὰ δεχθῆς τὴν τοιαύτην φιλοξενίαν, καὶ τέλος ὅτι ὑπάρχει ὄντως ἄτοπον καὶ ἀνοίκειον τὸ νὰ ἔλθῃς νὰ κατοικήσῃς εἰς τὸν οἶκον τῆς ἐρωμένης τοῦ ἀδελφοῦ σου. Τίποτε δὲν θέλει ν' ἀκούσῃ, ἀλλ' εἰς πᾶσάν μου ἀντιλογίαν ἀποκρίνεται·

— Βλέπω πραγματικῶς ὅτι μὲ ἀπατᾷς· αὐτὴ δὲν εἶναι ἀδελφὴ σου. — Ὡστε, Ἰουλίττα μου, ἂν αὐτὸ μὲ τὸ ἀρνηθῆς, εἴμεθα, καθὼς σὲ εἶπα, ἀφανισμένοι. Ἐλα, ἔλα, ἔλα· σὲ καθικετεῖω· ἔλα, παιδί μου, ἔλα!

Ἐπῆρα τὸ καπέλλο καὶ τὸ σάλι μου χωρὶς πλέον ν' ἀντιλέξω τι, καὶ ἐνῶ ἐνδυόμην ἔρρεαν βραδέως ἐπάνω εἰς τὰς παρειάς μου τὰ δάκρυα. Αὐτὰ δέ, καθ' ἣν στιγμήν ἐξηρχόμεθα τὸν δωματίου μας, ὁ Λεώνης ἀπέμαξε διὰ φιλημάτων μυριῶν, ἀποκαλῶν μὲ εὐεργετιδὰ του, ἀγγελόν του, μόνην, μόνην φίλην του.

Διήλθα τρέμουσα τὰ εὐρύτατα δώματα τῆς πριγκηπίσσης. Βλέπουσα τὸν ὄλβον ἐκείνου τοῦ οἴκου, ἡσθάνομην εἰς τὴν καρδίαν ἀνέκφραστον τινα συστολήν, διότι ἐνθυμούμην τοὺς ἀπηνεῖς λόγους τοῦ Ἐρριέτου: «Ὅταν αὐτὴ ἀποθάνῃ, σὺ, Ἰουλίττα, θὰ γίνῃς πλοῦσι· θὰ κληρονομήσῃς τὰ πολυτελῆ πράγματά τῆς, θὰ κοιμάσαι εἰς τὴν κλίνην τῆς καὶ θὰ φορῆς τὰς ἐσθῆτάς τῆς.» Διαβαίνουσα ἐμπροσθεν τῶν ὑπηρετῶν ἐταπεινώσα τοὺς ὀφθαλμούς μου· μ' ἐφαίνετο ὅτι μὲ παρετήρουν ἀπεχθῶς καὶ ἐπιφθόνως, καὶ ἐνομιζόμην χαμερπεστέρα καὶ αὐτῶν. Ὁ Λεώνης ἐσφιγγεν ὑπὸ τὸν βραχίονά του τὸ χέρι μου, αἰσθανόμενος ὅτι ἔτρεμα σύστολος καὶ ἐκάμπτοντο τὰ γόνατά μου.

— Θάρρος, θάρρος! μ' ἔλεγε χαμηλῆ τῆ φωνῆ.

Τέλος ἐφθάσαμεν, εἰς τὸν κοιτῶνα. Ἡ πριγκηπίσση ἐκοίτετο ἐπὶ μακρᾶς τινος καθέδρας καὶ ἐφάνη περιμένουσα ἡμᾶς ἀνυπομόνως. Ἦτο μία γυναῖκα τριακοντοῦτις, περίπου, ἰσχυροτάτη· εἶχε τὴν ὄψιν ὑποκίτρινον, ἐνδυμασίαν δὲ πολυτελῶς κομψήν, ἂν καὶ ἀτημέλητον. Πρέπει νὰ ἦτο ὠραιοτάτη εἰς τὸ ἔαρ τῆς νεότητός τῆς, ἀλλὰ καὶ τώρα εἶχε χαριεστάτην

τὴν φυσιογνωμίαν. Ἡ ἰσχύότης τῶν παρειῶν τῆς ἠΰξανε τὸ μέγεθος τῶν ὀμμάτων τῆς· τούτων δὲ τὸ λευκόν, ὡς τὸ εἶχε καθυκλώσει ὁ μαρασμός, ὠμοιάζε μὲ τὸ τῆς κόγχης τοῦ μαργαρίτου. Τὰ μαῦρα καὶ λεπτοφυῆ μαλλία τῆς τὰ εἶχε στρωτὰ καὶ ἐστιλθὰ, ἀλλ' ἦσαν καὶ αὐτὰ ἄτονα καὶ ἀρρωστημένα ὡς ἦτον ὄλη. Ἄμα ὡς μὲ εἶδε, ἔβαλε φωνὴν χαρᾶς καὶ ἔτεινε πρὸς ἐμὲ τὸ χέρι τῆς, ἕνα μακρὸν χέρι, λεπτοφυῆ καὶ ὑποκύανον· ἀκόμη νομίζω ὅτι τὸ βλέπω. Ἐξ ἐνὸς νεύματος τοῦ Λεώνη, ἐνόησα ὅτι ὄφειλα νὰ φιλήσω τὸ χέρι τοῦτο, καὶ, τί νὰ κάμω; ὑπήκουσα.

Ἐπεται συνέχεια.

ΟΛΙΒΙΕΡΟΣ Ο ΝΟΘΟΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΕΡΝΕΣΤ ΔΥΒΡΕΥΙΛ

Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον φύλλον.

Ἦτο ἀληθῶς ἡ Ἰακωβίνα, ἀπηυδακτα καὶ ἀσθμαίνουσα, φοροῦσα μακρὸν γυναικεῖον ἐπενδύτην καὶ τὸ πρόσωπον ἔχουσα κεκαλυμμένον διὰ πυκνοῦ καλύμματος.

— Ἰακωβίνα! ἀνέκραξεν ὁ Ζεβᾶν ὑποστηρίζων αὐτὴν διὰ τῆς χειρὸς ὅπως ἀναβῆ τὴν κλίμακα, Ἰακωβίνα, φίλη μου! πῶς ἐδῶ;... μὲν πρὸ ὀλίγου σὲ ἀφήκα!

Ἡ Ἰακωβίνα εἰς ἀπάντησιν τῷ ἔτεινε τὴν χεῖρα μειδιῶσα, ἐνῶ ὁ Ὀλιβιέρος ἤρχeto εἰς προὔπαντησιν αὐτῶν.

— Μὰ τὴν πίστιν μου! ἀνέκραξεν ὁ Ζεβᾶν λαβὼν τὴν χεῖρα τῆς νεαρᾶς γυναικός, κατὰ καλὴν εἰδησιν ἔτρεξες νὰ μου φέρῃς... Μήπως ἐκρέμασάν τὸν σύζυγόν σου;

— Μήπως σὰς συνέβη κἀνὲν δυστύχημα; ἠρώτησε καὶ ὁ Ὀλιβιέρος διὰ τοῦ συνήθους αὐτῷ φιλοφρονηστέου τρόπου.

— Ὅχι, κύριοι, ὄχι, σὰς βεβαιῶ... ἀλλ' ἔπρεπε ἀπόψε ἀνευ ἀναβολῆς νὰ ἴδω τὸν Ὀλιβιέρον.

— Ἐμὲ, κυρία; εἶπεν ὁ Ὀλιβιέρος.

— Αὐτόν; ἀνέκραξεν ὁ Ζεβᾶν... Ὡς ἐξυπνος τὴν ἔπαθα!... Κ' ἐγὼ ἐνόμιζον ὅτι ἦλθες δι' ἐμέ!

— Ἐξηγηθῆτε, κυρία, ἐπανέλαβεν ὁ Ὀλιβιέρος, διότι, ἀληθῶς, οἱ λόγοι σας μ' ἐνέβαλον εἰς ἀμηχανίαν.

— Ἴδου τί συνέβη, ἀπήντησεν ἡ Ἰακωβίνα. Μόλις ὁ κύριος Ζεβᾶν ἀνεχώρησε καὶ ἠτοιμαζόμεν νὰ κλείσω τὴν θύραν τοῦ ξενοδοχείου, διότι ὁ Βισκορνὲ θὰ ἔλθῃ αὐριον, εἶδον εἰσερχόμενον νεανίαν τινά, ὁ ὁποῖος μὲ πλησιάζει: «Κυρία, μοι λέγει, δὲν κατοικεῖ ἐδῶ ἕνας νέος ὀνομαζόμενος Ὀλιβιέρος; — Κατ' ἔχει πραγματικῶς ἐδῶ, τῷ ἀπῆντησα, ἀλλ' ἔφυγεν ἀπὸ τὸ ξενοδοχεῖόν μας. — Εἶχον νὰ ἐγχειρισθῶ εἰς αὐτόν μίαν πολὺ σπουδαίαν ἐπιστολήν, ἐπανέλαβε· πῶς νὰ κάμω; — Ἐὰν θέλετε νὰ μοὶ τὴν ἐμπιστευθῆτε, ἠξέυρω ἕνα τρόπον διὰ τοῦ ὁποίου εἰμπορεῖ νὰ τὴν λάβῃ. — Ἀπόψε; — Ἀπόψε. — Δύναμαι νὰ ἐμπιστευθῶ εἰς ὑμᾶς, κυρία; — Σὰς ὀρκίζομαι εἰς τὸν Θεόν ὅτι θὰ τὴν λάβῃ πρὸ τοῦ μεσονυκτίου. — Ἐὰν, εἶπεν ὁ νεα-

νίας, ιδού ἡ ἐπιστολή. Ἄλλὰ συλλογίσθητε ὅτι ἡ τύχη τοῦ νέου τούτου ἐξαρτάται ἀπ' αὐτῆς». Καὶ ἀνεχώρησε. Πάραυτα δ' ἐγώ, ρίψασα ἐπὶ τῶν ὤμων μου τὸν ἐπενδύτην μου, ἔτρεξα εἰς ὕμᾶς, χωρὶς νὰ σκεφθῶ ὅτι καθ' ὁδὸν πιθανὸν νὰ συναντήσω κλέπτας ἢ μεθυσμένον τινὰ στρατιώτην...

— Δυστυχῆς νέα! ἐψιθύρισε ὁ Ὀλιβιέρος

— Ἰακωβίνα! ἀνέκραξεν ὁ Ζεβάν, εἰσαι ἐξαίρετος γυνή!... Καὶ αὐτὴ ἡ περίφημος ἐπιστολὴ ποῦ εἶνε;

Ἡ Ἰακωβίνα ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ στηθοδέσμου τῆς ἐπιστολὴν τινὰ ἐσφραγισμένην.

— Ἴδου αὐτὴ!

Ὁ Ὀλιβιέρος, λαβὼν, ἀπεσφράγισεν αὐτὴν πάραυτα καὶ ἀνέγνωσε τὰ ἐξῆς:

«Ἐκείνη, ἣτις ὀφείλει εἰς ὑμᾶς τὴν ζωὴν, σὰς περιμένει ἀνευ ἀναβολῆς, ἀπόψε, τὸ μεσονύκτιον ἀκριβῶς, εἰς τὸ Λουβρον...»

— Δὲν ἐπίστευον, ἐψιθύρισε ὁ Ζεβάν. «Δι' ὑπόθεσιν, ἣτις ἐνδιαφέρει αὐτὴν τὰ μέγιστα».

— Ἐτελειώσεν; εἶπεν ὁ Ζεβάν.

— Ἐτελειώσεν.

— Λοιπὸν τί θὰ κάμῃς;

— Τί μ' ἐρωτᾷς; Ζεβάν... Δὲν ἤξεύρω οὐτ' ἐγώ... Ἄλλὰ νομίζω ὅτι δὲν εἶμαι καὶ ἠναγκασμένος νὰ μεταβῶ εἰς τὴν συνέντευξιν ταύτην τῆς βασιλίσσης. Τί λέγεις καὶ σύ;

Ὁ Ζεβάν ἐφαίνετο σκεπτόμενος.

— Ἀγαπητέ μου φίλε, εἶπε μετὰ τινὰς στιγμὰς σιωπῆς, ἕως τῶρα δὲν ἀπεκτήσαμεν ὑψηλὰς σχέσεις, αἱ ὁποῖαι εἶνε πάντοτε ὠφέλιμοι, καὶ μάλιστα εἰς τὴν θέσιν, τὴν ὁποῖαν εὐρισκόμεθα... Ἡ βασιλίσσα θέλει νὰ σ' ἰδῇ! Μὴ ἀποποιηθῆς αὐτὴν τὴν συνέντευξιν... Τί διάβολον! εἴμπορεῖ νὰ μας ὠφελήσῃ... Καὶ ἔπειτα τί ἔχεις νὰ φοβηθῆς;... Εἶσαι γενναῖος καὶ τολμηρὸς... Ὑπάγε, Ὀλιβιέρε. Ἐγὼ θὰ σε περιμένω πλησίον τοῦ Λουβρον.

— Θ' ἀκολουθήσω τὴν συμβουλὴν σου, Ζεβάν ἂν καὶ δὲν εἶμαι σύμφωνος, εἶπεν ὁ Ὀλιβιέρος, λαβὼν τὸ ξιφὸς του καὶ προπορευθεὶς.

— Χαῖρε!... Καὶ τῶρα, ὠραῖά μου Ἰακωβίνα, εἶπεν ὁ ποιητῆς, λάβε τὸν βραχιόνά μου καὶ μὴ φοβηθῆς ὅλους τοὺς Βισκοντὲ τοῦ κόσμου... Θὰ σε συνοδεύσω μέχρι τοῦ ξενοδοχείου σου, ἀκολουθῶν τὸν Ὀλιβιέρον... Δὲν ἤξεύρεις ὅτι δὲν ὑπάρχει εἰς τὸν κόσμον καλλίτερος προστάτης ἀπὸ τὸν μικρὸν ἐκεῖνον Θεῶν, τὸν ὁποῖόν ὀνομάζουσι Ἐρωτα;

ΙΘ'

Ἄκου ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ Ὀλιβιέρος θὰ ἐπραττε κάλλιον ἂν δὲν ἠκολούθει τὴν συμβουλὴν τοῦ Ζεβάν.

Κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἡ Ἰσαβέλλα, ἐφοῦ πρῶτον ἐλούσθη ἐπιμελῶς, ἐκάλλωπισθη φιλοκάλως καὶ ἐνεδύθη μακρὰν ὀλοσηρικὴν ἐσθῆτα, καθιστῶσαν αὐτὴν ἐτι ὠραιότεραν· εἶτα δὲ μετέβη εἰς τι παρὰ τὸ προσευκτήριόν τῆς δωμάτιον, ἐνθα ἐξηπλώθη ναχηλῶς ἐπὶ τινος ἀνακλίντρου, ἐχουσα πάντοτε ἐν τῇ νῆ τὸν ὠραῖον ἐκεῖ-

νον νέον, ὃν κατὰ τοσοῦτον παραδόξον συγκυρίαν συνήτησε, καὶ τὸν ὁποῖον περιέμενον, ἐλπίζουσα ὅτι τὰ μῆπω μαρνανθέντα θέλγητρά τῆς εὐκόλως ἐδύνατο νὰ σαγηνεύσῃ τὴν καρδίαν αὐτοῦ, καίτοι ἐκ πρώτης ὄψεως ἐνόησεν αὐτὴν οὐχὶ ἐπιδεκτικὴν ἐρωτικῶν συγκινήσεων. Διότι ἄληθῶς δὲν ὑπῆρχεν ἐν Γαλλίᾳ ἄνθρωπος, τὸν ὁποῖον, ἄμα ἠθέλησε, νὰ μὴ ἐσαγήνευσε διὰ τῶν ἐπαγωγῶν αὐτῆς θεληγῶν.

Δὲν ἐδύνατο λοιπὸν ν' ἀμφιβάλῃ περὶ τούτου.

Ἄλλ' ἐκτὸς τοῦ ἔρωτος, τὸν ὁποῖον ἐπεδίωκεν ὡς ἐκ τῆς ὠραιότητος τοῦ Ὀλιβιέρου, ἡ βασιλίσσα ἐσκέπτετο καὶ ἄλλο τι σπουδαιότερον, τοῦτέστιν ἐνόμισεν ὅτι εὐκόλως ἐδύνατο νὰ καταστήσῃ αὐτὸν πειθῆνιον ὄργανόν τῆς καὶ κοινῶν τῶν μελετωμένων σχεδίων τῆς.

Ἡ πανοῦργος βασιλίσσα ἐγίνωσκε καλῶς τὴν ἠθικὴν ἀξίαν ἐνὸς ἐκάστου τῶν ἐραστῶν τῆς, ἰδίως δὲ δὲν εἶχεν ἀρκοῦσαν πεποιθῆσιν ἐπὶ τοῦ χαρακτήρος τοῦ ἀρχοντος Ζιάκ καὶ Βοαβουρδόνη, οἵτινες, ἐν ἐνδεχομένῳ κινδύνῳ, θὰ ἐγκατέλιπον αὐτὴν εἰς τὴν τύχην τῶν ἐχθρῶν τῆς· ἐνῶ τοῦναντίον μία στιγμὴ ἤρκεσεν ὅπως ἐκτιμήσῃ τὴν ἀξίαν τοῦ Ὀλιβιέρου, ὑπὸ τὰ στήθη τοῦ ὁποῖου ἀνεγνώρισε πάραυτα καρδίαν γενναίαν καὶ ἀφωσιωμένην, καὶ εἰς τὸ βλέμμα τοῦ ὁποῖου ἐν ἀκαρεὶ ἀνέγνωσε τὰ σπάνια προτερήματα, δι' ὧν περιεβάλλετο. Δὲν ἐβράδυνε λοιπὸν νὰ νοήσῃ ὅτι τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ὁ νέος οὗτος θὰ ἠγάπα, καὶ τὴν ζωὴν του αὐτὴν εὐχαρίστως θὰ ἐβυσίαζεν ὑπὲρ τῆς ἐρωμένης του.

Τοιοῦτου δ' ἐραστοῦ εἶχεν ἀνάγκη ἡ πανοῦργος Ἰσαβέλλα. Καὶ ἰδοὺ ὁ λόγος, δι' ὃν κατ' ἐκείνην τὴν ἐσπέραν κατέβαλε μεγίστην φροντίδα περὶ τὴν κόμμωσιν καὶ τὴν ἐνδυμασίαν αὐτῆς, καὶ διὰ τὸν ὁποῖον διέταξε νὰ ἐτοιμασθῇ πολυτελέστατον δεῖπνον μετὰ τῶν ἀξιολογωτέρων φαγητῶν καὶ τῶν ἐκλεκτοτέρων οἴνων.

Βαθεῖα σιγὴ ἐπεκράτει εἰς τὸ Λουβρον.

Ἡ Ἰσαβέλλα ἠσθάνθη ὅτι ἡ προσφιλεῖς ὄρα ἐπλησίαζε, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐφαίνετο ἐτι μᾶλλον ἀνήσυχος καὶ τεταραγμένη.

Καὶ ἂν δὲν ἤρχετο;

Ἄλλὰ διὰ τί δὲν θὰ ἤρχετο, ἀφοῦ ὁ Καρλότος ἐβεβαίωσεν αὐτὴν ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἐδόθη εἰς τὰς χεῖρας του ἀσφαλῶς;

Ἄλλ' ἂν ἀπρόοπτόν τι συμβῆν ἀνεχαίτιζεν αὐτόν;

Μυρίαὶ ἐρωτήσεις ἀνευ ἀπαντήσεων ἐτάρασσον μέχρι μανίας τὸ πνεῦμα τῆς Ἰσαβέλλας.

Τὸ βλέμμα τῆς ἠκολούθει μετ' ἀγωνίας τὸν δεικτὴν τοῦ ὠρολογίου.

Ἦδη ἐπλησίαζε τὸ μεσονύκτιον.

Καὶ οὐδεὶς εἰσέτι!...

Ἡ βασιλίσσα ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν καθίστατο ὠχροτέρα.

Ἐπὶ τέλους, ἀνοιχθείσης αἰφνης τῆς θύρας, ἐνεφανίσθη ἡ δούκισσα τῆς Βάρης.

Ἡ Ἰσαβέλλα, ἀνυπόμονος, ὤρμησε πρὸς συνάντησίν τῆς.

— Ἦλθε λοιπὸν ἐκεῖνος; Αἰκατερίνη, ἀνέκραξε.

— Ναί, Μεγαλειοτάτη.

— Ἄχ!... ἐπὶ τέλους!... Ἄς ἔλθῃ!... ἄς ἔλθῃ λοιπὸν!...

Ἡ δούκισσα ἐξῆλθε καὶ ἐπανῆλθε μετὰ τινὰ στιγμὴν, ὀδηγοῦσα πρὸς αὐτὴν τὸν Ὀλιβιέρον.

— Καλὰ... ἐξαίρετα, εἶπεν ἡ βασιλίσσα θριαμβευτικῶς... Ἄφες μας μόνους, Αἰκατερίνη!

Μόλις ἡ δούκισσα ἀνεχώρησεν, ἡ Ἰσαβέλλα ἔρριψε βλέμμα πλήρες χαρᾶς καὶ ὑπερηφανίας ἐπὶ τοῦ ὠραίου ἐκείνου νέου, ὅστις εὐρίσκετο ἤδη ἐνώπιόν τῆς γονυπετῆς καὶ τεταπεινωμένου.

— Ἐγέρθητε, κύριε, εἶπεν ἐπὶ τέλους ἡ βασιλίσσα. Ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος μοὶ ἔσωσε τὴν ζωὴν, δὲν πρέπει νὰ μένη γονυπετῆς ἐνώπιόν μου. Ἐγέρθητε καὶ καθήσατε πλησίον μου... θὰ σας εὐχαριστήσω πρῶτον, διότι ἦλθετε μόνις σὰς προσεκάλεσα.

— Μήπως δὲν εἶνε καθῆκον παντὸς πιστοῦ ὑπηκόου σας νὰ ὑπακούῃ εἰς τὰς διαταγὰς σας;

— Καὶ πῶς;... ἐγνωρίζετε;... εἶπεν ἐκπληκτος ἡ Ἰσαβέλλα.

— Ὅτι εἴσθε ἡ βασιλίσσα; Ναί, Μεγαλειοτάτη.

— Καὶ τίς σας το εἶπεν;

— Ἀνθρωπὸς τις, ὁ ὁποῖος εὐρίσκετο εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τὴν ἐσπέραν ἐκείνην καὶ ὁ ὁποῖος σὰς ἀνεγνώρισε, Μεγαλειοτάτη.

— Ἀφοῦ λοιπὸν ἐμάθετε ποῖα εἶμαι, διατί δὲν ἦλθετε νὰ μοὶ ἀποδώσῃτε τὴν σφραγίδα, τὴν ὁποῖαν σας ἔδωκα, κύριε;

Ὁ Ὀλιβιέρος ἐταπεινώσας τοὺς ὀφθαλμοὺς χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ.

Ἡ βασιλίσσα παρετήρει αὐτὸν μετὰ προσοχῆς.

— Ἄ! ναί... ἐνοῶ... δὲν ἦλθετε εἰς τὸ Λουβρον νὰ μοὶ ἀποδώσῃτε τὴν σφραγίδα, ἐκ φόβου μήπως σας ἐκλάβω ὡς αἰτούντα ἀμοιβὴν ἢ ὡς ταπεινὸν καὶ φιλοχρήματον.

Ὁ νέος ἐτήρησε σιγὴν.

— Ναί, ἐμάντευσσα, ἐπανελάβην ἡ βασιλίσσα μετὰ προσπεποιημένου κινήματος, ὅπερ ἐνεφαίνε βαθεῖαν λύπην καὶ τὸ ὁποῖον ἦτο ἀντάξιον καὶ τῆς ἐξοχωτέρου ἠθοποιου, ναί! ἰδοὺ τί μας περιμένει, ἡμᾶς τὰς βασιλίσσας!... ἡ χαμέρπεια τῶν κολάκων ἢ ἡ ὑπεροφία τῶν εὐγενῶν... Οὐδέποτε ἡ ἀφοσίωσις οὐδ' ἡ ἀγάπη... Ἄ! μὰ τὴν ἀλήθειαν! ἡ τελευταία χωρικὴ τοῦ βασιλείου μου εἶνε εὐτυχεστέρα ἐμοῦ!...

Καὶ ἡ Ἰσαβέλλα ἔφερε τὴν χεῖρα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς.

— Καὶ ὅμως, Μεγαλειοτάτη, εἶπεν ὁ Ὀλιβιέρος, οὐδεμίαν γυνή, ὅσον ὑμεῖς, περιτοιχιζέται ὑπὸ φίλων πιστῶν καὶ ἀφωσιωμένων!

— Ναί!... φίλων πιστῶν καὶ ἀφωσιωμένων μόνον ἕνεκα συμφέροντος!... ἀλλ' ἄμα ἡ χεῖρ αὐτὴ παύσῃ ρίπτουσα εἰς αὐτοὺς ἀφειδῶς τὸν χρυσόν, τὰ δῶρα καὶ τοὺς τίτλους, τότε, φεῦ! οἱ φίλοι ἐξαφανίζονται!...

— Εἶνε ἀληθές, Μεγαλειοτάτη... ὅπως ὁ βασιλεὺς Κάρολος ἐγκατελείφθη ὑπ' ἐκείνων, οὔτινες ὤφειλον εἰς αὐτὸν περισσοτέραν ἀγάπην καὶ ἀφοσίωσιν!...

Ἡ Ἰσαβέλλα ἠρυσθίασεν.

Ἐφαίνετο λίαν τεταραγμένη, ὡς μέλλουσα ν' ἀντιμετωπίσῃ ψυχρὸν καὶ τολμηρὸν ἀνταγωνιστὴν, οὔτινος ἡ αὐστηρὰ φωνὴ ἐφαίνετο ὁμοία τῇ ἑαυτοῦ συνειδήσει.

— Ἄς ἀφήσωμεν αὐτά, κύριε, εἶπεν ἐπὶ τέλους ἡ βασίλισσα. Δὲν εἶνε κατάλληλος ἡ στιγμή, ὅπως συζητήσωμεν περὶ τοσούτων σπουδαίων ὑποθέσεων... Κύριε Ὀλιβιέρε, ἐσώσετε τὴν ζωὴν μου, καὶ ἔχω καθήκον νὰ εὐγνωμονῶ διὰ τοῦτο. Λοιπὸν ὁ στρατάρχης συνιστᾷ σῶμά τι ἐξ ἑκατὸν ἀνδρῶν, οὔτινες θὰ θεωρῶνται ἀποκλειστικῶς ὡς σωματοφύλακές μου· θέλετε νὰ διορισθῆτε διοικητὴς τοῦ σώματος τούτου;

— Φεῦ! Μεγαλειοτάτη, εἶπεν ὁ Ὀλιβιέρε, τὸ ξιφὸς μου δὲν ἀνήκει εἰς ἐμέ.

— Πῶς;

— Ἀνήκει εἰς τὸν πατέρα μου.

— Ἀλλὰ μ' εἶπετε, νομίζω, ὅτι ὁ πατήρ σας ἀπέθανεν ἢ μάλλον ἐδόλοφονήθη!

— Εἶνε ἀληθές, Μεγαλειοτάτη... ἀλλ' ὠρκίσθη νὰ ἐκδικηθῶ τὸν θάνατόν του διὰ τοῦ ξιφὸς τούτου.

— Καὶ δὲν ἀπαιτεῖτε λοιπὸν τίποτε ἀπὸ ἐμέ;

— Τίποτε, Μεγαλειοτάτη.

— Οὔτε τὴν φιλίαν μου; προσέθηκεν ἡ Ἰσαβέλλα, προσηλοῦσα ἐπὶ τοῦ νέου βλέμμα πυρέσσον ἐξ ἔρωτος.

— Ἄ! ὅσῳ δι' αὐτήν, μάλιστα, Μεγαλειοτάτη μου!

Καὶ ἔφερε μετὰ σεβασμοῦ εἰς τὰ χεῖλη του τὴν χεῖρα, τὴν ὁποίαν ἔτεινεν αὐτῇ ἡ βασίλισσα.

— Οὔτω λοιπὸν, εἶπεν ἡ Ἰσαβέλλα, δὲν εἶσθε ὑπὲρ τῶν ἰδεῶν τοῦ λαοῦ τῶν Παρισίων, ὅστις προσφέρει τὸ ὄνομά μου μετὰ μίσους καὶ ἀποστροφῆς, ὅστις μὲ ἀποκαλεῖ *ξένη*!... καὶ ὁ ὅποιο; ἀδίκως καὶ ἀνοήτως μὲ θεωρεῖ ὡς πρόξενον τῆς ἀσθενείας τοῦ βασιλέως!... Ὡ! σεῖς βεβαίως δὲν ὁμοιάζετε μὲ τὰ κτήνη ταῦτα!

— Μεγαλειοτάτη, δὲν γνωρίζω διὰ τοὺς βασιλεῖς εἰμὴ ἓνα μόνον δικαστὴν, τὸν Θεόν!

— Εὐχαριστῶ, Ὀλιβιέρε. Ἄλλ' ὑμεῖς, ὅστις ἔχετε εὐγενῆ τὴν καρδίαν, πιστεύω ὅτι θὰ ἐπιστεύσατε τὰς ἀρίμους συκοφαντίας, τὰς ὁποίας οἱ ἐχθροί μου ἐκτοξεύουσι κατ' ἐμοῦ!... Εἶνε τόσῳ εὐκόλον νὰ κηλιδώσῃ τις τὸ ὄνομα μιᾶς γυναικὸς καὶ πρὸ πάντων βασιλείσσης!... ἀφοῦ δὲν γνωρίζει, οὐδὲ δύναται νὰ μάθῃ τί συμβαίνει εἰς τὰ ἀνάκτορα!... Μεταξὺ λαοῦ καὶ βασιλέων ἐγείρεται παχὺ μεσότοιχον, ἀποτελούμενον ἐκ πριγκήπων, ὑπουργῶν, αὐλικῶν, εὐνοουμένων, θεραπόντων!... Μήπως καὶ ἡμεῖς εἰμεθα ἐλεύθεροι; Πέριξ ἡμῶν, Ὀλιβιέρε, πνέει ὁ δόλος, ἡ προδοσία, ἡ αἰσχροτότης!... Καὶ ἐν τούτοις ὅλοι μᾶς καταρῶνται!... οὐδεὶς εὐρίσκεται νὰ μᾶς παρηγορήσῃ!...

Ἡ Ἰσαβέλλα ἐπρόφερε τὰς λέξεις ταύτας μετὰ τόνου τοσούτου ἐλιγκρινοῦς, ὡς τε

καὶ ὁ ἐμπειρότερος τῶν ἀνθρώπων ἐδύνατο ν' ἀπατηθῇ.

— Ταῦτα πάντα προέρχονται, Μεγαλειοτάτη, ὑπέλαβε θλιβερῶς ὁ Ὀλιβιέρε, διότι ὁ λαὸς τῶν Παρισίων ἢ μάλλον ὀλόκληρος ἢ Γαλλία πάσχει δεινῶς!

— Λοιπὸν πταίω ἐγὼ εἰς τοῦτο; ἀνέκραζεν ἀγερώχως ἡ Ἰσαβέλλα. Σύζυγος οὐσα ἐνὸς παρὰφρονος, περιυβριζομένη καὶ συκοφαντούμενη, οὐδέποτε ἀπέκτησα ἓνα φίλον πιστόν... ἓνα εἰλικρινῆ σύμβουλον... ἔχι! οὐδέποτε!... Ἄ! ναί! ἐψεύσθη! προσέθηκε μετὰ μειδιάματος εἰρωνικῶς, ἔχω τὸν Δ' Ἀρμανιάκ... τὸν αἰμοχαρῆ στρατάρχην... ἔχω τὸν Ζιάκ καὶ Γραβίλλην, αὐτοὺς τοὺς ἀσώτους καὶ ἐκδεδιτημένους νέους, οὔτινες καὶ αὐτὸν τὸν Θεὸν θὰ ἠρνοῦντο, καὶ αὐτὰς τὰς ἀγίας εἰκόνας θὰ ἐπυρπόλουν, ὅπως διέλωσιν, ἔστω καὶ μίαν νύκτα, μετὰ τινος ἀσελοῦς γυναικός... καὶ τέλος ἔχω τὸν Δουσατέλλον, τὸν μισητώτερον πάντων, ὅστις οὐδ' ἐννοεῖ, οὐδ' ἀκούει τι... Τοιοῦτους ἔχω ὑπουργούς!... τοιοῦτους ἔχω συμβούλους!

Καὶ ἐκάθησεν ἐπὶ τῆς ἔδρας τῆς, μὴ δυναμένη ἐκ τῆς ὀργῆς νὰ κρατηθῇ εἰς τοὺς πόδας τῆς.

Ὁ Ὀλιβιέρεος ἐσιώπα καὶ ἐθεώρει αὐτὴν ἐκπληκτος.

— Ἴδου λοιπὸν, ἐπανάλαβε περιλύπως ἡ Ἰσαβέλλα, ὅτι εἰμαι μία δυστυχῆς γυνή!...

— Πλὴν, Μεγαλειοτάτη, ὑπέλαβεν ὁ Ὀλιβιέρεος μετὰ συστολῆς, δὲν δύνασθε διὰ μιᾶς λέξεως, δι' ἐνὸς νεύματος ν' ἀποβάλλητε τοὺς ἀθλίους αὐτούς, οἱ ὅποιοι σὰς προξενούσι τοσαῦτα κακά;...

— Ἀδύνατον!... ἔχουσι τὰ πάντα εἰς τὰς χεῖράς των! Τὸν στρατόν, ὅπως καταλάβωσι τὰ φρούρια, καὶ τὰ χρήματα, ὅπως ἀγοράσωσι τὰς συνειδήσεις!... Ἄ! ἔχεις δίκαιον, Ὀλιβιέρε, ἀρνούμενος νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μου!...

Καὶ ἔκρυψε τὸ πρόσωπον εἰς τὰς χεῖράς τῆς, ἀναμένουσα μετ' ἀγωνίας τὸ ἀποτέλεσμα τῶν λόγων τῆς καὶ τῶν πράξεών τῆς.

Σ. Τ.

Ἐπεται συνέχεια.

ΤΟ

ΠΑΙΔΙ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ἀιτήγημα κατὰ παράδοσιν.

— Κωστάκη! ἀκουσε; Κωστάκη τὸν ἔβγαλαν!

— Κωστάκη!

— Ναί, Κωστάκη, Κωσταντῆ... .

— Καὶ τί ἡμέρα! ὅλο τὸ χωρὸ γιορτάζει... .

Ὁ γέρω-Διαμαντῆς εἶπε μετὰ τοσούτου θαυμασμοῦ τὰς τελευταίας του λέξεις, ὡς νὰ ἔλεγεν ὅτι ἐώρταζεν ὀλόκληρον τὸ Ἔθνος. Δὲν εἶχεν ἀδικὸν ὄμως τῷ ὄντι, ὀλόκληρον τὸ χωρίον ἐώρταζε τὴν βάπτισιν τοῦ Κωστάκη. Ὅλοι οἱ οἰκίσκοι ἀπ' ἡστραπτον ἐκ καθαριότητος, ὡς κατὰ τὰς

ἡμέρας τοῦ Πάσχα· αἱ χωρικαὶ εἶχον ἐνδυσθῆ τὰς καλλιτέρας ἐνδυμασίας των, οἱ λεβέντες τὰς λευκωτέρας φουστάνελλας των, οἱ γέροντες, ὅπως ἱερώτερον χαρακτηρα δώσωσιν εἰς τὴν ἐορτήν, τὰ μαυρισμένα ἐκ τοῦ καπνοῦ τῶν μαχῶν καὶ διάτρυτα ὑπὸ τῶν σφαιρῶν *μειντιανογέλεκα*. Ὁ μικρὸς ναύσκος τῆς Παναγίας, ὁ μόνος εἰς τὸ χωρίον, τοῦ ὁποίου οἱ μαυρισμένοι καὶ μηκυτιῶντες τοῖχοι ἀπέδιδον σοβαρότητα σύμφωνον πρὸς τὴν ἐορτήν, ἔμοσχοβόλει ἐκ τοῦ λιβανωτοῦ καὶ ἔλαμπεν ἐκ τῶν κηρίων. Ἐξω πλατεῖα κιτρίνη ζώνη ἐκ κηροῦ, προερχομένη ἐκ προσφοράς γέροντος χωρικοῦ εὐχηθέντες, ὡς ὁ Σαμουήλ, νὰ τὸν ἀφήσῃ ὁ Χάρος ἵνα ἴδῃ τὴν βάπτισιν τοῦ Κωστάκη, περιέζωνεν αὐτόν, ἐπὶ δὲ τοῦ πλακοστρώτου ἐδάφους καὶ τοὺς ἐσωτερικοὺς τοίχους, ἀνωθεν τῶν στασιδίων, ἐστρώννυντο κλάδοι μύρτου διανθεῖς, εὐωδιάζοντες. Εἰς τὸ μέσον τοῦ ναύσκου ἴσατο ὀρειχαλκίνη κολυμβήθρα καὶ παρ' αὐτήν ὁ κύρ Γιῶργης Βασιλόπουλος, πάρεδρος τοῦ χωρίου, μὲ τὸ ὑψηλὸν του ἀνάστημα, ὡς στήλη τοῦ ναοῦ, μετὴν ξανθὴν τὸν κόμην, ἀτάκτως, ὡς δέσμην λινοξύλων, πίπτουσαν ἐπὶ τοῦ ἀπεψιλομένου μετώπου του· πλησίον ἴσατο ὁ ἱερεὺς μετὰ τοῦ βοηθοῦ του, ὁ ψάλτης καὶ ἡ μάτα κρατοῦσα εἰς χεῖράς τῆς τὸν μικρόν.

Τὸν λοιπὸν τοῦ ναύσκου χώρον κατεῖχον οἱ χωρικοὶ μὲ καρδίαν πάλλουσαν ὑπὸ συγκινήσεως, εἰς δὲ τὸν γυναικωνίτην ἐστοιβαζόντο αἱ χωρικαὶ, προσκολλῶσαι εἰς τὸ δικτυωτὸν σπινθηροβολοῦντας ὑπὸ χαρᾶς ὀφθαλμοῦς. Ἡ φιλοπατρία τῶν πτωχῶν χωρικῶν εἶχε τοσούτον ὑψωθῆ κατὰ τὴν ὥραν, ἐκείνην, ὥστε ἐὰν τὰ αἰσθήματα ἀνεπλέγοντο ὅπως ἡ πυρῆτις, ὁ ναύσκος θὰ ἀνετινάζετο εἰς τὸν οὐρανόν, ὡς ὁ ναύσκος τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς μετὰ τοῦ Σαμουήλ. Καὶ ὅτε ὁ ἱερεὺς ἔδωκε τὸ ὄνομα γενοῦντα τῇ φωνῇ εἰς τὸν νεοφώτιστον, τὰ δάκρυα ἔρρευσαν ἀφθόνως ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς, ἀγνώτερος φόρος τοῦ αἵματος, χυνόμενος εἰς τὸν βωμὸν τῆς ἐλευθερίας. Τὸ γὰρ μᾶς *ζῆση* ἀνήρχετο μέχρι τρίτου οὐρανοῦ, οἱ δὲ ἐξω τοῦ ναύσκου γέροντες, ἤρπασαν τὰ ἐπὶ τούτου γεμισμένα καρποφύλλια των, ἐκείνα μὲ τῶν ὁποίων τὸ εὐστοχον πῦρ ἐδίωξαν τὸν ἐχθρὸν τοῦ χωρίου των καὶ τὰ ἐκένωσαν πρῶτην ἡδη φρονὰν χαρμωσύνων, στρεφόμενοι κατὰ διαφόρους διευθύνσεις πρὸς τὰ χωρία Σκληροῦ, Μαρκόπουλον, Ἰμάμ-Τσαούση καὶ πρὸ πάντων τὴν Γαστούνην, ἀλλαλαζίντες ὡσεὶ ἔλεγον πρὸς αὐτά:

— Ἐχομε κ' ἐμεῖς τὸν ἀνθρωπό μας.

*

Καθ' ὄλην ἐκείνην τὴν ἡμέραν καὶ σχεδὸν καθ' ὄλην τὴν ἐβδομάδα ἡ Παληόπολις ἦτο ἀνάστατος. Ὁ οἶνος ἔρρεεν ἀφθονοῦς ἀπὸ τὰ βαρέλια, ἀρνία ἐψήνοντο εἰς ὄλας τὰς αὐλάς, αἱ γυναῖκες ἐχόρευον ἀδιακόπως εἰς τ' *άλωνια*, τραγούδια κλέφτικα θλιβερά· ἀλλ' ἀνδρική καὶ ἐνδοξοῦ τοῦ χωρίου ἐποχῆς, ἀντήχουν καὶ πυροβολισμοὶ βαρύβροντοι ἐπιπτον ἀνὰ λεπτόν.

Πάντες οἱ χωρικοὶ ἀνέφερον τὸ ὄνομα τοῦ νεοφωτίστου μὲ λαχταραν, ὡς ὁμιλεῖ ὁ πτωχὸς διὰ τὸ πολυτιμώτερον τοῦ πράγμα:

— 'Εβίβα' ἔς τὴν ὑγεία τοῦ Κωστάκη μας' ἔλεγον συγκρούοντες τὰ ποτήρια.

— 'Σ τὴν ὑγεία του, νὰ μ.ζ. ζήσῃ!

— Καὶ ἔς τὴν πόλι νὰ δώσῃ ὁ Θεός!

Καὶ ἔστρεφον σπινθηροβολοῦντας ὀφθαλμοὺς πρὸς τὴν πλησίον Γαστούνην, ἀτενίζοντες αὐτήν, ὡς πρᾶγμα ἐπιθυμητὸν ἀλλ' ἀπηγορευμένον.

Ἡ Παληόπολις, ὀλίγον πρὸς τ' ἀριστερὰ τοῦ Πηνειοῦ κειμένη, εἶνε ἡ ἀρχαία καὶ ἔνδοξος Πισατῖς. Τοῦ Οἰνομάου τὰ βασιλεία, τῆς Ἱπποδαμείας, τοῦ Πέλοπος καὶ τοῦ Μυρτίλου οἱ ὑψηλοὶ τύμβοι ἀπαρτίζουσιν τοὺς λοφίσκους αὐτῆς, αἱ ὑπόγειοι σύριγγες διὰ τῶν ὁποίων ἀπὸ τοῦ σταδίου οἱ ἠττώμενοι ἐξήρχοντο εἰς τὸν ποταμόν, ὠδηγοῦσι τοὺς κατοίκους τῆς πρὸς ζήτησιν θησαυροῦ. . . Πάντα ταῦτα συγκεχυμένως ἔχουν φθάσῃ μέχρι τῶν χωρικῶν, ὅπως γνωρίζει τις ὅτι κατὰ γὰρ ἀπὸ ἐνδόξου οἰκογενείας τῆς ὁποίας ὅμως ἀγνοεῖ τὰς πράξεις αἰτινες τὴν ἑκάμαν τοιαύτην. Ἡξεύρουσιν ὅμως πολὺ καλὰ ὅτι τὰ περίεχωρῖα καὶ ἡ Γαστούνη αὐτὴ ἦτο ἰδική των, ὅτι αἱ γαῖαι των μέχρις ἐκεῖ ἐξετείνοντο καὶ γνωρίζουσιν τὸν πλοῦτον τὸν ὁποῖον ἄλλοτε ἄγχιος Κοτζάμπασης τοὺς ἤρπασε μὲ τὴν πκλλαν του. Ἐπεθύμουν διακκῶς νὰ διεκδικήσουν τὰ δικαῖά των, νὰ πάρουν πίσω τὸ ἰδικόν των, ἀλλ' ἐνόουν ἐκυτοὺς μικροὺς, ἐλαχίστους, πρὸς τοὺς πόθους των οἵτινες ἦσαν τόσον μεγάλοι! Εἶνε μὲν ἀληθὲς ὅτι ὁ πρῶτος αὐτῶν πάρεδρος, ὁ κύρ Ἀντώνης Δημόπουλος κάτι ἠθέλησε νὰ ἐνεργήσῃ, κάτι νὰ κάμῃ, ἀλλ' Ἰσα Ἰσα αὐτὸ τὸν κατέστρεψε. Διὰ νὰ ἔχῃ αὐτὴν τὴν μεγάλη πετριά εἰς τὴν ὁποίαν ἦτο ἀφωσιωμένως, ὡς ἀσκητῆς εἰς τὴν θρησκείαν του, δὲν προσεῖχεν εἰς τοὺς περὶ αὐτὸν καὶ οἱ χωρικοὶ τὸν ἠναγκασαν νὰ φύγῃ διὰ νυκτὸς ἐκεῖθεν.

Ταχέως ὅμως διὰ τοῦτο μετενόησαν χωρίον δίχως πάρεδρον εἶνε οἰκία δίχως οἰκοκυρᾶν' ὡς καὶ αὐτὴ οὕτω καὶ ἐκεῖνο εἶνε εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ τυχόντος. Τὰ διερχόμενα στρατιωτικὰ ἀποσπάσματα, μὴ εὐρίσκοντα πάρεδρον νὰ τὰ τοποθετήσῃ, ἐπήγαγον ὅπου αὐτὰ ἤθελον, ἐφόνευον τοῦ ἐνὸς τὴν ὄρνιθα, ἐκλεπτον τοῦ ἄλλου τὸ πρόβατον, ἤρπαζον καὶ μετεχειρίζοντο ἀντὶ καυσοξύλων τοῦ τρίτου τὸ ἀλέτρι καὶ ἀπῆρχοντο τέλος, ἀφοῦ ἔδερον δεκάδα χωρικῶν. Οἱ λησται καὶ οἱ ζωοκλέπται ἐξήσκουν τὸ ἐπάγγελμα των ἀνενοχλήτως διότι δὲν ἦτο ὁ πάρεδρος νὰ τεθῆ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν παλληκαρίων τοῦ χωρίου καὶ νὰ τοὺς ἀποδιώξῃ. Ἀπὸ τὸν εἰσπρακτορὰ ἐπιέζοντο οἱ περίεξ γείτονες κατέστρεφον τὰ κτήματα των ἐκ φθόνου, τόσα δὲ ἄλλα ὑπέφερον οἱ χωρικοί, ὥστε μετ' ὀλίγον ἤρχισαν νὰ σκέπτονται πρὸς ἀντικατάστασίν του.

— Δὲν εἶνε ζωὴ αὐτῆ!

— Ἐπειτα εἶνε καὶ ἡ τροπὴ ἔς τὸ χωριό!

— Βέβαια' χωριὸ δίχως πάρεδρο!

— Μωρὲ πάρεδρο κῆ' ἄς εἶν' κῆ' ἀπὸξύλο!

Οὕτως ἔλεγον οἱ χωρικοὶ δι' ὅλης τῆς ἡμέρας καὶ εἰς τῶν ὕπνον των ἀκόμη μέχρι οὐ εὔρον τὸν πάρεδρον καὶ μάλιστα καθὼς τὸν ἤθελον. Οὐχὶ ἀπὸ ξύλον βεβαίως, ἀλλ' ἄνθρωπον μὲ σῶμα καὶ ὅσα προκειμένου περὶ τοῦ συμφέροντος του καὶ μόνον ἐδείκνυεν ἰδιότητα καὶ ἰδιοσυγκρασίαν ξύλου ὁσάκις τῷ ὀμίλῳ περὶ τῆς μεγάλης πετριάς.

— Ὁχ! ἀδερφέ' ποῦ 'πᾶν καὶ χάνονται! καλὰ εἶμαστέ κ' ἐδῶ μήπως ἡ Γαστούνη θὰ μᾶς κάμῃ μεγαλείτερο στομάχι; ἐσκέπτετο, ὡς ὁ Μωαμεθανός.

Καὶ ὁσάκις παρῴσιαζετο πρὸς αὐτὸν κἀνεὶς ἐκ τῶν γερόντων ἐκείνων οἵτινες ἔφερον ἀκόμη ἐντὸς τῶν πνευμένων των τὰ βόλια ἄτινα ἔλαβον ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ, ἀγωνιζόμενοι πρὸς ἀπελευθέρωσιν τοῦ χωρίου των, ἐλάμβανε τὸ φέσι ἐνὸς τῶν ἀνθρώπων του καὶ τὸ ἔθετεν ἐπὶ τῆς σεβασμίας ἐκείνης κεφαλῆς, μετὰ προπετείας, ὡς ὁ ἀσεβὴς χουφτόνει ἄγρια λείψανα.

— Τί ὠραία κουκουβάγια! ἔλεγε γελῶν βλακωδῶς: θεέ μου, τί ὠραία κουκουβάγια!...

Οἱ χωρικοὶ δυσηρεστήθησαν κατ' ἀρχὰς διὰ τοῦτο. Τινὲς ἐψιθύριζον ὅτι τοιαύτη μεγάλη πετριά δὲν ἦτο διὰ τοιοῦτον πάρεδρον, καθὼς δὲν εἶνε τὸ λευκὸν ἔνδυμα διὰ τὰς χεῖρας τοῦ ἀνθρακῶς οὔτε οἱ μαργαρίται διὰ τοὺς χοίρους. Ἄλλ' ὁ κύρ Γιῶργης, ὡς ὁ ἔμπειρος ἰατρός θέτει ἐπὶ τοῦ φλεγμαίνοντος μέλους τὰ ψυχρά, πολλῶν ἐξ αὐτῶν ἐφρόντισε νὰ θεραπεύσῃ τὰς ἐπιθυμίας, ὥστε μετ' ὀλίγον ἤρχισαν οὗτοι νὰ ἀρέσκωνται εἰς τοῦ πάρεδρου τὸν χαρακτήρα καὶ ἐνίοτε ἤρκοοντο νὰ λέγῃσι περὶ αὐτοῦ μειδιῶντες.

— Μωρὲ μαγλεῖφος ποῦ σοῦ εἶνε!

— Μαλαγὰνα σωστή! . . .

Διὰ τοῦτο τὴν ἄνευ ἐξαίρεσεως ὅλοι οἱ χωρικοὶ ἐώρτασαν τὴν βάπτισιν τοῦ Κωστάκη. Εὐθύς μὲ τὴν ἐμφάνισιν αὐτοῦ αἱ παλαιαὶ ἐλπίδες ἀνεπετρώθησαν, οἱ πόθοι των ἐξέλαμψαν ζωηρότεροι, ὡς ὑποδόσκουσα πυρὰ μόλις χυθῆ ἐπ' αὐτῆς ἔλαιον καὶ ὅλων οἱ ὀφθαλμοὶ ἐστράφησαν πρὸς τὴν Γαστούνην καὶ ὅλων τὰ στόματα ἀνεκραύγασαν μετὰ χαρᾶς, ὡς οἱ Μύριοι τοῦ Ξενοφῶντος εἰς τὴν θέαν τῆς θαλάσσης. Ἄ, βέβαια! ὁ Κωστάκης δὲν θὰ ὁμοιάζῃ τοῦ πατρός του' θὰ ἀγαπήσῃ πολὺ τὸ χωριόν, θὰ ἐπιδιώξῃ τὴν εὐτυχίαν τῶν συγχωρικῶν του! εὐφυῆς καθὼς εἶνε θὰ μάθῃ γράμματα, γράμματα πολλὰ καὶ θὰ κατορθώσῃ ν' ἀποδώσῃ εἰς τὸ χωριόν του τὰ ἀδίκως ἀπ' αὐτοῦ ἀρπαγέντα. Ὁχ! ὁ Κωστάκης δὲν θὰ ὁμοιάσῃ τοῦ πατρός του! . . .

*

Ὁ Κωστάκης ἠῤῥανεν ἐν τούτοις μὲ τὰς εὐχὰς καὶ τὰς εὐλογίας τῶν χωρικῶν. Τὸν ὠνόμαζον παιδί τοῦ χωρίου καὶ ἦτο τῷ ὄντι τοιοῦτον. Ὅλοι ἅμα τὸ ἔβλεπον εἰς τὸν δρόμον τὸ ἤρπαζον εἰς τὰς ἀγκάλας των, τὸ κατεφίλουν μετ' εὐλαθείας μεγίστης, ὡς αἱ γαῖαι τὰ εἰκονίσματα, ἤπλων ἐπὶ τῶν βόδαλῶν παρειῶν του μετ' ἀβρότητας, ψαύοντες αὐτὰς ἀκροβιγῶς, ὡς

νεῦνις τὸ μή μου ἄπτου, τρέμοντες μήπως αἱ τυλῶδεις χεῖρές των τὸ κατασυντρίψωσι. Πρῶτον πρῶτον μετὰ τὸ πατέρα καὶ μᾶνα ἔμαθον εἰς αὐτὸ νὰ ψελλίζῃ τὰς λέξεις: «Πόλι-Γαστούνη» καὶ φέροντες αὐτὸ ἐπὶ τοῦ ὤμου, καλικούτσα, τῷ ἐδείκνυον εἰς τὴν πεδιάδα.

— Νὰ ἡ πόλι, ἡ Γαστούνη' ἔλεγον εἰς αὐτό.

Τοῦτο παρετήρει ἐκπληκτον τὸν πράσινον τάπητα τῶν ἀγρῶν, τὰ ὑπόλευκα χωρία, τὸν ἐλικοειδῆ Πηνειὸν ἐπαργυρούμενον ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου, τοὺς χλοάζοντας βουνούς τοῦ Χελωνάτα, τὰ τοξοειδῆ βουνὰ τῆς Ζακύνθου ὀπισθεν, καὶ πέραν τὰ καταγάλανα πλάτη τοῦ Ἴονίου Πελάγους. Καὶ ὅτε τὸ παιδίον, ἰλιγγιὸν πρὸ τοῦ τοιοῦτου μαγευτικοῦ θεάματος, ἐβύθιζε τὸ βλέμμα του εἰς τὸ ἀχανὲς καὶ ἔτεινε τὴν μικρὰν του χεῖρα, ὡσεὶ ζητοῦν κάτι τι νὰ συλλαβῇ, οἱ χωρικοὶ νομίζοντες ὅτι καὶ τοῦτο συνεμερίζετο τοὺς πόθους των, ὅτι καὶ τοῦτο ἐζήτει ἀπὸ αὐτοῦ τὴν Γαστούνην, ἐγίνοντο ἔξαλλοι ὑπὸ χαρᾶς, οἱ πτωχοὶ, καὶ τὸ ἠτένιζον, ὡς ἀποπλανηθέντες θαλασσοπόροι τὸ πολικὸν ἄστρον.

Ὁ Ἀναστάσης Ῥέλιος, διδάσκαλος τοῦ χωρίου, ἀνέλαβε μετὰ μικρὸν τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ Κωστάκη. Ὁ μισθὸς του ἦτο δέκα γρόσια τὸν μῆνα, ἓνα ζευγὸς ὀρνίθων, ἓνα καλάθι αὐγά, ἓνα ψωμί καθάριο καὶ μία βίκα κρασί μαῦρο. Ἦτο τῷ ὄντι ἐλάχιστος ὁ μισθός, ἀναλόγως πρὸς τοὺς κόπους τοῦ διδασκάλου, ἀλλ' οὗτος ἐν εὐσυνειδησίᾳ προσέθετε καὶ τὴν τιμὴν ἣν ἐλάμβανεν ἐκπαιδεύων μέλλοντα πάρεδρον τοῦ χωρίου καὶ τὸν εὕρισκεν ὑπέρογκον. Διὸ δὲν ἐδίδαξεν εἰς αὐτόν, ὡς εἰς τοὺς ἄλλους μαθητὰς τοῦ χωρίου, τὸν *Γεροστάθην*' οὗτος ἦτο ἀνάξιος τῆς προσοχῆς ἐνὸς μέλλοντος πάρεδρου. Ἐδίδαξεν εἰς τὸν Κωστάκην Ἱστορίαν τοῦ Πανταζῆ, Ἀριθμητικὴν τοῦ Λάκωνος, Χρηστομάθειαν, Γραμματικὴν μέχρι τῶν εἰς με καὶ ἔπαυσε τέλος, διότι δὲν εἶχε τι πλεόν. Ἐσκέφθη ἐπὶ τινα καιρὸν ὁ σοφὸς διδάσκαλος, ἔξεσε τὴν κεφαλὴν του, ἠρῆυνησεν εἰς τὰς ὀπὰς καὶ τὰ χάσματα τοῦ ἐγκεφάλου του, μήπως εὕρῃ κάμμιναν ἰδέαν, λωφάζουσαν, ὡς ὀλαγῶς ὑπὸ τὴν πτέξην, ἀλλ' ὄλας φεῖ! τὰς εἶχε μετεγγίσῃ εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ μαθητοῦ του. Ἐκάμε τοῦτο γνωστὸν εἰς τὸν πάρεδρον, ὁ πάρεδρος εἰς τὸν ζευγολάτην του, ὁ ζευγολάτης εἰς τοὺς χωρικοὺς οἵτινες, ὡς οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Χριστοῦ, διεσάλπισαν εἰς τὰ περίεχωρῖα ὅτι ὁ μαθητῆς ἐγείνε σοφώτερος τοῦ διδασκάλου.

— Καὶ τί, ὡς ἐδῶ;! πρέπει νὰ μάθῃ κ' ἄλλα.

— Νὰ μάθῃ τὸν κόσμον καλὰ.

— Βέβαια' εἶνε παιδί τοῦ χωριοῦ.

Οἱ χωρικοὶ δὲν ἦσαν καθόλου εὐχαριστημένοι ἕως ἐδῶ ἤθελον τὸν Κωστάκην πολυμαθῆ' αἱ γνώσεις τοῦ διδασκάλου του ἦσαν μικραὶ, πολὺ μικραὶ πρὸς τὴν μεγάλην πετριάν ἣν εἶχον οἱ χωρικοὶ εἰς τὰ στήθη καὶ τὴν κεφαλὴν των καὶ ἦν προῤῥιστο νὰ ποανματοποιήσῃ ὁ Κωστάκης.

Ἄλλ' ὁ πατήρ, ὁ πάρεδρος, εἶχε τὴν ἀντίθετον ἰδέαν. Ἦσαν μὲν δίκαιαι αἱ ἀπαιτήσεις τῶν χωρικῶν, ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος ἀρκετὰ ἐξώδευσε μέχρι τοῦδε διὰ τὸν Κωστάκην. Ἐπειτα δὲ ἦσαν τάχα ἀρκεταὶ αἱ ἐκδουλεύσεις τὰς ὁποίας ἔκαμε μέχρι τοῦδε εἰς τὸ χωρίον; Τί ἐζήτησαν ἀπὸ αὐτὸν ὅταν τὸν ἐκάλεσαν; Πρὸ παντὸς ἄλλου ἓνα παιδί, ἓνα Μωϋσῆν νὰ φέρῃ αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, ἓνα Μέγαν Ἀλέξανδρον, ἓνα Κωνσταντῖνον Παλαιολόγον... καὶ τοὺς τὸν ἔδωκε. Τώρα ἂν θέλουν αὐτοὶ νὰ κάμουν εὐρυμαθῆ τὸν πάρεδρον τῶν ἁς ἐξοδεύσουν οἱ ἴδιοι.

Εἰς τοιαύτας σκέψεις εὐρε τὸν πάρεδρον βυθισμένον ὁ Χαράλαμπος Βρυάνος, εὐτραφῆς καὶ μελαψὸς χωρικός, μὲ πλαδαράς παρειάς, ὄψιν ἀγρίαν, χεῖλην ἐρυθρόμαυρα ὡς στρύχνος, κινούμενα σπασμωδικῶς, ὡσεὶ ἐκφέροντα βλασφημίαν κατὰ τοῦ δημιουργοῦ, μὲ ὀφθαλμοὺς ἐξηγριωμένους, ὡσεὶ ἐκτοξεύοντας μῖσος κατὰ τοῦ σύμπαντος. Ὁ ἐγωισμὸς καὶ ἡ ὑπεροψία τοῦ χωρικοῦ μόνον πρὸ τοῦ παρέδρου ἐθραύοντο. Διότι οὗτος εἶχε αὐτὸν εἰσπράκτορα τοῦ γεομόρου τῶν μποστανίων καὶ ἐν γένει τῶν παραγόντων τοῦ χωρίου. Τὸν εἶχε δηλαδὴ ἔς τὴν κουτάλα, ὡς ἔλεγον περὶ αὐτοῦ οἱ χωρικοί, ἦτο ὁ δεύτερος μετὰ τὸν πάρεδρον εἰς τὸ χωρίον.

— Τί θὰ κάνουμε, κύρ Χαρχλάμπη, γιὰ τὸ παιδί; ἠρώτησεν αὐτὸν ὁ πάρεδρος εὐθύς.

— Τί νὰ κάνουμε τὸ παιδί πρέπει νὰ πᾶ καὶ ἄλλου, νὰ ἰδῇ ἄλλον κόσμον.

— Ναί, μὰ χρειάζονται χρήματα, εἶπε φρικίῳν εἰς τὴν λέξιν ὁ πάρεδρος, ὡς ὁ νευροπαθῆς εἰς τὸν κριγμὸν ὑέλου.

— Χρήματα ἔχει ἡ ἀφεντιά σου.

— Ἐγώ; ! δὲν ἔχω χρήματα ἐγώ! ποὺ τὰ ἤρα ἐγώ τὰ χρήματα! . . . εἶπε τρέμων καὶ στρέφων τὰ θυλάκια τοῦ σγουρίου του πρὸς τὰ ἔξω ὁ πάρεδρος.

Ὁ κύρ Χαράλαμπος ἔμεινεν ἀπαθῆς, παρατηρῶν τὸν πάρεδρον σαρκαστικῶς καὶ μειδιῶν μετὰ περιφρονήσεως.

— Χρήματα! ἐπανελάμβανεν οὗτος, χρήματα! ὅλοι χρήματα μου γυρεύουν μὲ ἀφάνισεν αὐτὸ τὸ παιδί! ἐξώδεψα τὰ μαλλιά τῆς κεφαλῆς μου ἔς αὐτό!

Καὶ τρέμων ἔφερε τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του, ψάχνων τὴν κόμην ὡσεὶ ἵνα βεβαιωθῇ ἂν τῷ ὄντι δὲν ἐξώδευσε καὶ αὐτήν.

— Καὶ λοιπὸν τί νὰ γίνῃ; ἠρώτησε πάντοτε μειδιῶν ὁ χωρικός.

— Τί νὰ γίνῃ; νὰ δώσῃ τὸ χωριό; ὁ Κωστάκης εἶνε παιδί τοῦ χωριοῦ.

Καὶ ἀνέπνευσεν ἐλευθέρως τώρα, ὡσεὶ νὰ ἀπεκύλισε λίθον ὀγκώδη πιέζοντα πρότερον τὸ στήθος του. Πλησιάζοντας δὲ πρὸς τὸν χωρικὸν καὶ ἀτενίζων αὐτὸν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς:

— Χαρχλάμπη, ὁ Κωστάκης εἶνε παιδί τοῦ χωριοῦ! . . . παιδί τοῦ χωριοῦ! . . . εἶπε βραδέως καὶ μὲ γλυκεῖαν φωνήν, ὡς ἐραστής πρὸς τὴν ἐρωμένην του ἵνα λάβῃ ἀπ' αὐτῆς τὸ πρῶτον φίλημα.

Τοῦτο ποὺ παντὸς ἄλλου πέδρασεν οὐ-

σιωδῶς ἐπὶ τῶν νεύρων τοῦ ἀξέστου χωρικοῦ. Ἐδόθη ἡ ὑπόσχεσις καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὁ Κωστάκης ἐφευγεν εἰς τὴν ξένην ὅπως σπουδασῆ δι' ἐξόδων τοῦ χωρίου.

*

Τρία ἔτη ὁ Κωστάκης ἐσπούδαζεν εἰς τὴν ξένην, μαθητῶν, ὡς ἔλεγον οἱ χωρικοί, ὅσα οὐδέποτε ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς ἐγνώρισε μέχρι τοῦδε. Καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας εἰς τὰ χωράφια, εἰς τὰ κτήματα, εἰς τὸν δρόμον ὅπου συνητῶντο δύο, πάντοτε περὶ τοῦ Κωστάκη ὠμίλου. Κατὰ δὲ τὰς ἑορτάς, ὅτε ἀνεπαύοντο πέραξ τοῦ φρέατος τοῦ Ψαριά ἢ ὑπὸ τὴν σκιὰν τῆς μεγάλης μωρέας τοῦ Κόττα, ὡς οἱ πατριάρχαι τῆς Γραφῆς ὑπὸ τὰ φοινικῶδενδρα, ὠνειροπόλουν τὸ ἔνδοξον παρελθὸν τοῦ χωρίου τῶν καὶ τὸ ἔνδοξον μέλλον ὅπερ προητοιμάζετο διὰ τοῦ Κωστάκη, λησιμονοῦντες τὰς πικρίας τοῦ παρόντος, ὡς ὁ ἀσθενὴς δέχεται τὰ παρὰ τοῦ ἱατροῦ φάρμακα καὶ ὑφίσταται ἀγογγύστως τὰς ἐγχειρήσεις χάριν μελλούσης εὐεξίας. Συνεζήτησαν τὰ μέσα ἅτινα πιθανὸν νὰ μεταχειρισθῇ ὁ Κωστάκης ἵνα φθάσῃ εἰς τὸν σκοπὸν του, τὸν φθόνον τῶν γειτόνων τῶν, τὰς ὠφελείας τὰς ὁποίας θὰ εἶχον καὶ ἐπιπτον εἰς ἀδιεξόδους συλλογισμοὺς. Ἄν δὲ παρίστατο ἐκεῖ κανεὶς χωρικός γνωρίζων ὀλίγα γράμματα — ὅσα ἔμαθε παρὰ τοῦ Ῥέλια εἰς τὸ χωρίον — καὶ ἤθελε νὰ τοὺς λύσῃ τὰς ἀπορίας, πάντες μιᾶ φωνῇ ἔλεγον πρὸς αὐτόν:

— Σῶπα, μωρέ! ποὺ τὰ μαθεῖς ἐπὶ τὰ γράμματα; μεθαύριο νᾶρθῃ ὁ Κωστάκης...

Οὕτω ἐν ἀδιαλείπτῳ προσδοκίᾳ τῶν χωρικῶν παρήλθον τὰ τρία ἔτη καὶ ἔφθασεν ἡ ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Κωστάκης θὰ ἐπέστρεφεν εἰς τὸ χωρίον. Ἀπὸ πρῶτας ὅλοι ἦσαν ἐπὶ ποδός· αἱ γυναῖκες ἔστρωσαν τὰ κεινουργήστερα ἀπλᾶδια, τὰ πολυποικίλα *κιλίμια* ἀπὸ τοῦ οἰκίσκου μέχρι τῆς ὁδοῦ ὅπουθεν θὰ ἤρχετο ὁ Κωστάκης. Ἡ πτωχὴ καρδιά τῶν χωρικῶν ἐπαλλε μέχρι διαρρηξέως ἐκ τῆς προσδοκίας, τὰ πρόσωπά των ἠκτινοβόλουν ὑπὸ χαρᾶς, ἔτρεχον ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ὡσεὶ νὰ ἐγαργαλίζοντο εἰς τοὺς πόδας, ἐσχημάτιζον ὀμίλους, συζητοῦντες πάντοτε περὶ αὐτοῦ καὶ ἔστρεφον μετ' ἀνυπομονησίας εἰς τὴν ὁδὸν τοὺς ὀφθαλμοὺς.

— Ἐρχεται! ἐφώνησέ τις ἀπὸ τινος ὑψώματος.

— Ἐρχεται! ἐπανέλαβον ὅλοι μετὰ χαρᾶς.

Καὶ ἔτρεξαν πρὸς τὸν Κωστάκην, τείνοντες τὰς χεῖρας καὶ ἐπευφημοῦντες . . .

*

Κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα ὁ οἰκίσκος τοῦ παρέδρου ἦτο φωταγωγημένος. Πέραξ χαμηλοῦ σοφᾶ ἐπὶ χονδρῶν προσκεφαλαίων ἐκάθηντο σαυροπόδι οἱ γηραιότεροι κάτοικοι τῆς Παληοπόλεως, ἐπὶ τοῦτο προσκεκλημένοι ἵνα συντροφεύσουν εἰς τὸ φαγητὸν τὸν υἱὸν τοῦ παρέδρου.

Δὲν ἤκούετο ὅμως ἐν τῷ αἰθούσῃ ἡ πο-

λυλογία, ὁ θόρυβος καὶ ὁ ἐκ τῆς συγκρούσεως τῶν ποτηρίων πάταγος ὁ ἐπικρατῶν πάντοτε εἰς τὰ συμπόσια τῶν χωρικῶν. Οἱ ἀγαθοὶ γέροντες, πάντοτε πρὸς τὸν Κωστάκην ἔστρεφον τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὸν παρετήρουν ἀχορτάστως, ὡς ὁ λαίμαργος ζηλευτὸν γλυκίσμα, θέλοντες νὰ ἀποτυπώσωσι τὴν εἰκόνα του ἐπὶ τοῦ ἀμφιβλιστροειδοῦς τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ἵνα τὸν βλέπωσι καὶ καθ' ὑπνοῦς ἀκόμην ἐκαμάρωνον τὴν μεγάλην αὐτοῦ κεφαλὴν ἣν ὑπέθετον ἐγκλειοῦσαν αὐτὸν μόνον τὰς ἰδέας ἀλλὰ ὀλοκλήρα τὰ βιβλία ὅσα ἐπὶ τριετιᾶν ἀνέγνωσε, παρηκολούθουν πᾶσαν αὐτοῦ κίνησιν, πᾶν αὐτοῦ βλέμμα ὅπερ ἐπίστευον ὅτι οὐδὲν ἄλλο παρὰ ἐμβριθείαν ἐδείκνυεν. Ἐρριπτον μυρίας εὐλογίας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ κύρ Γιώργη ὅστις ἠυδόκησε νὰ τοὺς δώσῃ τοιοῦτον υἱόν, ἔθετον ἐπὶ τοῦ πινακίου τοῦ Κωστάκη τὸ καλλίτερον μεριδίον ἐκ τοῦ φαγητοῦ, θέλοντες παντοιοτρόπως νὰ τὸν εὐχαριστήσωσι καὶ ἐνίοτε τοσοῦτον πρεσβύοντο, οἱ γηραιοί, ὥστε ἠτοιμάζοντο νὰ συγκρούσουν καὶ τὰ ποτήρια μετ' αὐτοῦ. Ἄλλ' οὗτος διὰ τῆς σοβαρότητός του τοὺς κτεσύντριβεν. Ἀπῆντα βραδέως καὶ μετ' ἐπαρσεως εἰς τὰς ἐρωτήσεις τῶν, τὰς ἀθῶας, καὶ εἶτα στηρίζων τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς, παρετήρει μετὰ μεγάλης προσοχῆς τὴν μαυρισμένην ὀροφὴν τοῦ οἰκίσκου.

— Τί κυττάζει; ἐψιθύριζον μεταξὺ τῶν οἱ χωρικοί.

Καὶ ἀκολουθοῦντες τὴν διεύθυνσιν τῶν βλεμμάτων τοῦ παρετήρου καὶ οὗτοι τὴν ὀροφὴν, χάσκοντες ἐπὶ πολὺ, ἀλλ' οὐδὲν εὐρισκόν δυνάμενον νὰ ἐλκύσῃ τὴν προσοχὴν τῶν.

— Συλλογίζεται; ἐψιθύριζον.

— Τί νὰ συλλογίζεται;

— Ποιὸς ξέρει τὴν πόλι βέβξια.

Αἰφνης ὁ Κωστάκης ἔφερε τὴν πυγμὴν μετὰ πείσματος ἐπὶ τοῦ σοφᾶ ὕψωσε πάλιν τὴν κεφαλὴν πρὸς τὴν ὀροφὴν, ἠγέρθη εἶτα καὶ μετέβη πρὸς τὸ παρκαείμενον δωμάτιον, ὅπερ ἐχρησίμευεν ὡς κοιτῶν καὶ συγχρόνως ὡς ἀποθήκη τῶν ὀσπρίων τοῦ παρέδρου.

Οἱ χωρικοὶ παρηκολούθησαν διὰ τοῦ βλέμματος τὸν Κωστάκην μέχρις οὗ ἐξηφανίσθη καὶ εἶτα ἐστράφησκον πρὸς τὸν πάρεδρον.

— Τί νᾶχη κύρ Γιώργη τὸ παιδί; ἠρώτησαν ἀποροῦντες.

— Ποιὸς ξέρει; εἶπεν οὗτος, κινῶν ἀδιαφόρως τοὺς ὤμους.

Μετὰ μικρὸν θροῦς ἀποφυλλιζομένου βιβλίου ἀκουσθεὶς ἀπὸ τοῦ δωματίου εἴλωσε τὴν προσοχὴν τῶν.

— Διαβάζει, ἀκούτε; εἶπεν ὁ πάρεδρος.

Οἱ χωρικοὶ ἤνοιξαν ἐκπλήκτους ὀφθαλμοὺς, ἀποθαυμάζοντες τὴν τοσαύτην τοῦ Κωστάκη ἐπιμέλειαν καὶ ἤρχισαν νὰ ἀναλογίζονται ἂν οὗτος μὲ τὴν τοσαύτην πολυμάθειαν καὶ εὐφυίαν του, θὰ ἀρκεσθῆ εἰς μόνην τὴν ἐπανάκτησιν τῶν ἀνηκάντων εἰς τὸ χωρίον του χωρῶν ἢ θὰ θελήσῃ νὰ πάρῃ καὶ ἄλλας ἀκόμην.

— Και τὰ Λεχαινὰ καὶ τὸν Πύργο θὰ πάρῃ· εἶπεν ὁ εἰς.

— Καὶ τὴν θάλασσαν ἀκόμη! προσέθεσεν ἄλλος μετ' ἐπαρσεως, ὡς ἂν ἔλεγεν ὅτι ὁ Κωστάκης θὰ περιελάμβανεν εἰς τὴν παρεδρίαν του καὶ τὰ Γαυγάμηλα μέχρι τῶν ὄψεων τοῦ Τρωῶλου.

Τὰς εἰκασίας των ταύτας κατέπαυσεν ἡ ἐκ νέου παρουσία τοῦ Κωστάκη. Ροδοκόκκινος, κάθιδρος, μὲ ἀτακτον κόμην, μὲ τοὺς μῦς τοῦ προσώπου του συνεσπασμένους ἦλθε καὶ ἔλαβε τὴν προτέραν του παρὰ τῷ σοφῷ θέσιν.

— Τί ἔχεις ἀφέντη; ἠρώτησεν αὐτὸν δειλῶς ὁ γέρω Διαμαντῆς.

— Τί ἔχεις, παιδί μου; ἠρώτησε καὶ ὁ παρέρδρος.

Ὁ Κωστάκης ἤγειρε τὴν κεφαλὴν πρὸς αὐτόν, ἔφερε τὴν χεῖρα καὶ ἀπέμαξε τὸν ἰδρώτα ἀπὸ τοῦ μετώπου του.

— Δὲν βλέπεις, πατέρα· οὔτε τὰ βιβλία τῶ χουν, οὔτε οἱ δασκάλοι μου τῶπαν ποτέ!

— Ποιό;

— Νὰ· δὲν μπορῶ νὰ νοιώσω πῶς ἀνέθηκε τὸ βῶδι ἐκεῖ πάνω νὰ κοπρίσῃ τὸ ξύλο...

*

Μετὰ μικρὸν οἱ χωρικοὶ ἐξήρχοντο κατηφεῖς τοῦ οἰκίσκου τοῦ παρέρδρου. Ὁλη αὐτῶν ἡ εὐθυμία εἶχε φύγει, ἡ στρωμυλία των εἶχε παύσει, τὸ πρόσωπόν των ἦτο κάτωχρον, ὡς νεκροῦ, ἡ διάνοιά των, σκοτισμένη.

Τῷ ὄντι ἦτο πολὺ, παρὰ πολὺ ἀτυχὲς τὸ χωρίον των! Αὐτοὶ μετὰ τόσα αἵματα, μετὰ τόσας θυσίας, μετὰ τόσους κόπους, ἔκαμαν τέλος ὅπως ὅπως ἐλεύθερον αὐτό, καὶ δὲν εὗρισκον ἀκόμη ἓνα ἄνθρωπον ἄξιον νὰ γίνῃ παρέρδρος του. Μόνον εἰς τὸν Κωστάκην ἠλπισαν, αὐτὸς ἦτο ἡ κιβωτὸς ἥτις θὰ τοὺς ἔφερεν εἰς ἀσφαλῆ λιμένα· ὑπέφερον, ἐξόδευσαν δι' αὐτήν, θέλοντες νὰ τὴν κάμουν ὅσον τὸ δυνατόν στερεὰν ἵνα ἀντιπάλαισῃ κατὰ τοῦ βορρᾶ, κατὰ τῶν λαϊλαπῶν, κατὰ τῶν τρικυμιῶν καὶ τῶν ὑφάλων αἵτινες θὰ ἐτίθεντο εἰς τὸν πλοῦν της, ἀλλ' αὐτὴ πρὶν εἶτι ἀποπλεύσῃ, πρὶν ἀκόμη καθελυθῆ εἰς τὴν θάλασσαν, ἐφάνη ἀδύνατος, μὲ σεσηπυῖας σανίδας, παραλελυμένα σχοινία, καταξοχισμένα ἱστία καὶ ἱστοὺς σκωληκοβρώτους. Ἀπελπισία, φρικώδης ἀπελπισία!...

Οὕτως ἐσκέπτοντο οἱ γηραιοί, βαδίζοντες ὁ εἰς παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ ἄλλου, κύπτοντες τὰς κεφαλὰς, ὡσεὶ βαρεῖα συμφορὰ νὰ ἐπέπεσε κατ' αὐτῶν. Αἰφνης ἐσταθῆσαν ὑπὸ γηραιῶν μωρέων καὶ παρετήρησαν ἀλλήλους ἀέντως.

— Τὰ βλέπετε; εἶπεν ὁ Τσαγκουλας.

— Τοῦ πατέρα παιδί! τὸ μῆλο κατ' ἀπὸ τὴ μηλιὰ θὰ πέσῃ· προσέθηκεν ὁ Τσαγκάρης.

— Ἀλήθεια· εἶπεν ὁ γέρω Διαμαντῆς, κινῶν ἐμβριθῶς τὴν κεφαλὴν.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΡΚΑΒΙΤΣΑΣ

Ἡ ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΜΟΝΣΟΡΩ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΔΟΥΜΑ

Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον φύλλον.

— Ὅριστε! τοὺς τέσσαρας Οὐγονότους τῆς Γαλλίας τοὺς ἤπερ ὁ διάβολος, τοὺς κακόμοιρους!

— Ὅπως δὲ διευθύνῃ τὴν ἐποπτεῖαν ταύτην, ἐξηκολούθησεν ὁ δούξ, προέτεινα τῇ Ὑμετέρᾳ Μεγαλειότητι νὰ διορίσῃ ἀρχηγὸν τῆς ἀγίας Ἐνώσεως

— Ἐλαλήσατε, ἐξάδελφέ μου; ἠρώτησεν ὁ βασιλεὺς.

— Ναί, Μεγαλειότατε, καὶ ἀνευ περιφράσεων, ὡς ἐνόησεν ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης.

Ὁ Σχικῶ ἐξέπεμψε τρομερὸν στεναγμόν, ἐνῶ ὁ δούξ δ' Ἀνζιού, συνελθὼν ἐκ τῆς ταραχῆς του, προσεμεῖδία τῷ λορραϊνῷ πρίγκηπι.

— Λοιπόν, εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τοὺς περιστοιχούντας αὐτόν, τί φρονεῖτε, κύριοι;

Ὁ Σχικῶ, χωρὶς ν' ἀποκριθῆ, ἔλαβε τὸν πῖλον καὶ τὰ χειρόκτιά του, σύρας δ' ἀπὸ τῆς οὐρᾶς δορᾶν λέοντος μέχρι τινὸς γωνίας τῆς αἰθούσης, κατεκλίθη ἐπ' αὐτῆς.

— Τί κάμνετε, Σχικῶ; ἠρώτησεν ὁ βασιλεὺς.

— Μεγαλειότατε, εἶπεν ὁ Σχικῶ, ἀξιούσιν ὅτι ἡ νύξ εἶνε καλὸς σύμβουλος. Διατί δὲ λέγουσι τοῦτο; Διότι τὴν νύκτα οἱ ἄνθρωποι κοιμῶνται. Λοιπόν, θὰ κοιμηθῶ καὶ αὐριον, ὅτε θὰ ἔχω τὸν νοῦν μου ἤσυχον, θέλω ἀπαντήσῃ εἰς τὸν ἐξάδελφόν μου Γκίζην.

Ὁ δούξ ἐξηκόντισε κατὰ τοῦ Γασκόνου βλέμμα ὀργίλον, εἰς τὸ ὅποτον οὗτος, ἀνοίξας τὸν ἕτερον τῶν ὀφθαλμῶν, ἀπήντησε διὰ ρογχαλητοῦ προσομοίου βροντῆ.

— Λοιπόν, Μεγαλειότατε, ἠρώτησεν ὁ δούξ, τί φρονεῖ ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης;

— Φρονῶ, ὅτι, ὡς πάντοτε, ἔχετε δικαίον, ἐξάδελφέ μου· συγκαλέσατε, λοιπόν, τὰ κυριώτερα μέλη τῆς Ἐνώσεως, ἔλθετε ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν καὶ θέλω ἐκλέξῃ τὸν διὰ τὴν θρησκείαν κατάλληλον ἄνδρα.

— Πότε; ἠρώτησεν ὁ δούξ.

— Αὐριον.

Εἰπὼν ταύτην τὴν λέξιν, διήρσε τὸ μεῖδιμά του, τοῦ ὁποίου, ὁ δούξ Γκίζης ἔσχε τὸ πρῶτον μέρος καὶ ὁ δούξ δ' Ἀνζιού τὸ δεύτερον.

Ὁ δούξ δ' Ἀνζιού ἐκινήθη ν' ἀπέλθῃ, ἀλλὰ, μετὰ τὸ πρῶτον βῆμα, ὁ βασιλεὺς εἶπεν αὐτῷ:

— Μείνατε, ἀδελφέ μου· θέλω νὰ σας ἐμιλήσω.

Ὁ δούξ Γκίζης ἔφερεν ἐπὶ στιγμὴν τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ μετώπου του, ὡς ἵνα συγκατῆσθαι πλῆθος σκέψεων, καὶ ἀπῆλθε παρακολουθούμενος ὑπὸ τῆς ἀκολουθίας του.

Μετὰ μικρὸν ἠκούσθησαν αἱ κραυγαὶ τοῦ πλῆθους, χαίρετωντος τὴν ἀπὸ τοῦ Λούβρου ἐξόδον του.

Ὁ Σχικῶ ἐξηκολούθησε νὰ ρέγῃ, ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα νὰ ἐγγυηθῶμεν, ὅτι ἐκοιμᾶτο.

ΛΣ'

Κάστωρ καὶ Πολυδεύκης.

Ὁ βασιλεὺς ἀπέπεμψε πάντας τοὺς εὐνοουμένους του.

Ὁ δούξ δ' Ἀνζιού, ὅστις, καθ' ὄλην τὴν προηγούμενην σκηνὴν, εἶχε κατορθώσει νὰ φανῆ ἀδιάφορος, πλὴν ὡς πρὸς τὸν Σχικῶ καὶ τὸν δούκα Γκίζην, ἀπεδέχθη ἀνεπιφυλάκτως τὴν πρόκλησιν τοῦ Ἑρρίκου. Δὲν εἶχεν ἀντιληφθῆ τοῦ καθ' ὑπαγόρευσιν τοῦ Γασκόνου ἐξακοντισθέντος ἐπ' αὐτοῦ βλέμματος τοῦ βασιλέως, ὅστις εἶχεν ἴδει τὸν δάκτυλόν του ἐγγύτατα εἰς τὰ χεῖλη του.

— Ἀδελφέ μου, εἶπεν ὁ Ἑρρίκος, βηματίζων ἀπὸ τῆς θύρας πρὸς τὸ παράθυρον, ἤξεύρετε, ὅτι εἶμαι εὐτυχὴς βασιλεὺς;

— Μεγαλειότατε, εἶπεν ὁ δούξ, ἡ εὐδαιμονία τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος, ἐὰν ὄντως ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης αἰσθάνηται ἑαυτὴν εὐδαιμόνα, δὲν εἶναι εἰμὴ ὀφειλομένη ὑπὸ τοῦ οὐρανοῦ ἀμοιβῆ τῆς ἀξίας της.

Ὁ Ἑρρίκος προσέβλεψε τὸν ἀδελφόν του.

— Ναί, πολὺ εὐτυχὴς, εἶπε, διότι, ὁσάκις δὲν συλλαμβάνω ἐγὼ τὰς μεγάλας ιδέας, αὐταὶ ἔρχονται εἰς τοὺς περιστοιχούντας με. Εἶναι δὲ μεγάλη ἰδέα ἡ τοῦ ἐξάδελφου μου Γκίζη.

Ὁ δούξ προσέκλινεν εἰς ἐνδειξιν καταφάσεως.

Ὁ Σχικῶ ἠνέφξε τὸν ἕτερον τῶν ὀφθαλμῶν του, ὡς ἐὰν μὴ ἤκουε καλῶς, ἔχων ἀμφοτέρους τοὺς ὀφθαλμοὺς κεκλεισμένους, ἢ ὡς ἐὰν εἶχεν ἀνάγκην νὰ ἴδῃ τὸ πρῶτον τοῦ βασιλέως, ὅπως κάλλιον ἐνοήσῃ τοὺς λόγους αὐτοῦ.

— Πραγματικῶς, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἑρρίκος, νὰ ἐνώσω ὑπὸ τὴν αὐτὴν σημαίαν πάντας τοὺς καθολικοὺς, νὰ μετατρέψω τὸ βασιλεῖον εἰς ἐκκλησιαν, οὕτω δὲ νὰ ὀπλίσω ὀλόκληρον τὴν Γαλλίαν ἀπὸ τοῦ Καλαὶ μέχρι τῆς Λαγγεδόκης, ἀπὸ τῆς Βρεττάνης μέχρι τῆς Βουργουνδίας, χωρὶς νὰ φαίνωμαι προτιθέμενος τὸν ἐξοπλισμὸν τοῦτον, ὥστε νὰ ἔχω διαρκῶς στρατὸν ἔτοιμον νὰ βαδίσῃ κατὰ τῆς Ἀγγλίας, τῆς Φλαμανδίας ἢ τῆς Ἰσπανίας, χωρὶς αὐταὶ αἱ Δυνάμεις νὰ δύνανται νὰ θορυβηθῶσιν, ἤξεύρετε, Φραγκίσκε, ὅτι εἶναι ἰδέα ἐξοχος;

— Δὲν ἔχει οὕτω, Μεγαλειότατε; εἶπεν ὁ δούξ δ' Ἀνζιού, γοητευμένος, ὅτι ὁ ἀδελφός του ἀπεδέχετο πληρῆστατα τὰς γνώμας τοῦ δουκὸς Γκίζη, τοῦ ἰδίου ἑαυτοῦ συμμάχου.

— Ναί· ὁμολογῶ δ' ὅτι ἐγκαρδίως ἐπιθυμῶ ν' ἀνταμείψω γενναίως τὸν γεννήτορα τοῦ μεγάλου τούτου σχεδίου.

Ὁ Σχικῶ ἠνέφξεν ἀμφοτέρους τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἀντελήφθη δ' ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ βασιλέως ἐνός τινος τῶν ἀδιοράτων καὶ αὐτῷ μόνῳ ὀρατῶν μευδιαμάτων του, τοῦτο δὲ τῷ ἤρκεσε.

— Ναί, ἐξηκολούθησεν ὁ βασιλεὺς, τοιαύτη ἐπιπόνησις δεῖται ἀμοιβῆς, θέλω δὲ

πράξει τὰ πάντα ὑπὲρ τοῦ ἐπινοήσαντος αὐτήν. Ἀληθῶς ὁ δοῦξ Γκίζης, Φραγκίσκε, εἶναι ὁ γεννήτωρ τῆς ἐξόχου αὐτῆς ιδέας ἢ μάλλον ὁ δημιουργὸς τοῦ ὠραίου τούτου ἔργου; Λέγω δ' ἔργου, διότι ἡ ἐκτέλεσις ἤρχισε· δὲν ἔχει οὕτως, ἀδελφέ μου;

Ὁ δοῦξ δ' Ἀνζιού κατένευσε, ὅτι ἐγένετο ἀρχὴ ἐκτελέσεως.

— Τόσω τὸ καλλίτερον, ἐξηκολούθησεν ὁ βασιλεὺς. Εἶπον, ὅτι εἶμαι βασιλεὺς εὐτυχῆς, ἐνῶ ὦφειλον νὰ εἶπω εὐτυχέστατος, Φραγκίσκε, ἀφοῦ τοιαῦται ιδέαι ὄχι μόνον ἐπέρχονται εἰς τοὺς οἰκείους μου, ἀλλὰ μαλιστα οὗτοι, ἐν τῇ ἐκυτῶν προθυμίᾳ νὰ ὦσιν ὠφέλιμοι πρὸς τὸν βασιλέα καὶ συγγενῆ των, προβαίνουν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ιδεῶν. Σὲ ἠρώτησα ὁμῶς, φίλατέ μοι Φραγκίσκε, εἶπεν ὁ Ἑρρίκος, ἐπιθέσας τὴν δεξιὰν ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ ὤμου τοῦ ἀδελφοῦ του, σὲ ἠρώτησα ἤδη ἐὰν πραγματικῶς ὀφείλω νὰ εὐγνωμονῶ πρὸς τὸν ἐξάδελφόν μου Γκίζην διὰ τὴν βασιλικὴν ταύτην σκέψιν.

— Ὅχι, Μεγαλειότατε· ὁ κύριος καρδινάλιος τῆς Λορραίνης εἶχε συλλάβει αὐτὴν πρὸ εἰκοσιαετίας, μόνη δ' ἡ νύξ τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου ἐκάλυψε ἢ μάλλον κατέστησε προσωρινῶς περιττὴν τὴν πραγματοποίησιν αὐτῆς.

— Ἄ! ὁποῖον δυστύχημα, ὅτι ὁ καρδινάλιος τῆς Λορραίνης ἀπέθανεν! εἶπεν ὁ Ἑρρίκος· ἤθελον ἐνεργῆσαι νὰ παποποιηθῆ μετὰ τὸν θάνατον τῆς Αὐτοῦ Παναγιότητος τοῦ Γρηγορίου ΙΓ', οὐχ ἦττον ὁμῶς ἀληθὲς εἶναι, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἑρρίκος μετὰ τῆς συνήθους αὐτῶ ὑποκριτικῆς καλοκάγαθίας, ὅτι ὁ ἀνεψιὸς του ἐκληρονόμησε τὴν ιδέαν του καὶ κατέστησεν αὐτὴν καρποφόρον. Δυστυχῶς ὁμῶς δὲν δύναμαι νὰ καταστήσω αὐτὸν πάπον, ἀλλὰ θὰ τον κάμω. . . Τί δύναμαι νὰ τον κάμω, ὅπου νὰ μὴ εἶναι, Φραγκίσκε;

Ἔπεται συνέχεια.

Διμλ.

ΛΕΥΚΗ ΛΟΡΖΥ

[Διήγημα ἐκ τῶν τοῦ Διμυλίου Σουθέστρ].

Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον φύλλον.

Ε'

Ἐν τούτοις ἡ ἱεροτελεστία ἐτελείωσε καὶ ὁ Ἀλέξιος ὠδήγησε τὴν νεαρὰν σύζυγόν του εἰς τὴν οἰκίαν του. Εὐρίσκετο μόνος ὅτε ὁ Ἰβάν εἰσῆλθε.

— Σὲ περιέμενον, εἶπεν ἀποτόμως ὁ νεανίας.

Ἐβεβαίωθη μήπως ἡ Λευκὴ ἠδύνατο νὰ ἀκούσῃ αὐτῶν, ἐκλείσει τὴν θύραν αὐθις καὶ στηριχθεὶς εἰς αὐτὴν εἶπε·

— Τώρα, Βόργο, θὰ μοι εἴπῃς τί σκέπτεσαι νὰ κάμῃς τὸ μυστικὸν τὸ ὁποῖον πρὸ ὀλίγου σοὶ ἀπεκαλύφθη.

— Ἐγὼ πρέπει νὰ σοὶ ἀπευθύνω τὴν ἐρώτησιν ταύτην, ἀπεκρίθη ὁ Ἰβάν.

— Εἰς ἐμέ;

— Ἐκείνη τὴν ὁποίαν ἀνεζήτηεις εὐρίσκεται εἰς χεῖράς σου.

— Ἐ! καὶ λοιπόν;

— Τί θ' ἀποφασίσῃς;

— Μ' ἐρωτᾷς, δυστυχῆ! Δὲν σοὶ εἶπον ὅτι τὴν ἠγάπων;

— Τότε θὰ τὴν ἀπαλλάξῃς ἀπὸ τῶν ἐρευνῶν τῆς Αἰκατερίνης;

— Καὶ διὰ τῆς ζωῆς μου ἀκόμη.

— Μᾶλλον διὰ τῆς ἰδιότητος τῆς.

— Τί ἐννοεῖς;

— Πισθεύεις ὅτι ἡ αὐτοκράτειρα θὰ παραιτηθῆ εὐκόλως τῶν σχεδίων τῆς;

— Ὅχι, ἀλλ' ἡ Λευκὴ εὐρίσκεται ὑπὸ τὴν προστασίαν μου καὶ οὐδεμία ἰσχύς θὰ δυνηθῆ νὰ μοὶ τὴν ἀφαιρέσῃ.

— Λησμονεῖς τὸν θάνατον, παιδίον!

— Θὰ ἐτόλμων! ἀνέκραξεν ὁ Ἀλέξιος μετὰ πεφοβισμένης χειρονομίας.

— Δὲν ἐνθυμεῖσαι λοιπόν τὴν τύχην Πέτρου τοῦ Γ'; Εἰς μάτην θὰ σφίγγῃς τὴν σύζυγόν σου εἰς τὰς ἀγκάλας σου καὶ θὰ τὴν καλύπτῃς μετὰ τὰ φιλήματα σου, θὰ ὑπάρχῃ πάντοτε τόπος, μεταξὺ τῶν χειλέων σου, διὰ τὸ δηλητήριον, μεταξὺ τῶν στηθῶν σου, διὰ τὸ ἐγχειρίδιον.

— Ἀλλὰ τίς θὰ τὴν γνωρίσῃ; ἠρώτησεν ὁ νεανίας πρακτικῶν ἀσκαρδαμυκτῶν τὸν Ρῶσον. Εἶσαι λοιπὸν ἀποφασισμένος νὰ μᾶς προδώσῃς, Βόργο;

— Δὲν καλεῖται προδοσία ἡ ἐκπλήρωσις τῆς ὑποσχέσεως, ἀπεκρίθη ὁ Ἰβάν.

— Καὶ ἂν ἐγὼ σὲ προὔλαβανον, ἀνέκραξεν ὁ Ἀλέξιος ἀναζητῶν διὰ τῆς χειρὸς τὸ ἐγχειρίδιόν του. Ἄν σ' ἐφόνευον ἐδῶ;

— Θὰ ἦτο πολὺ ἀργά!

— Διατί;

— Διότι οἱ ἀκολουθήσαντές με ἄνδρες εἰδοποιήθησαν, καὶ περιεκύκλωσαν τὴν οἰκίαν, δὲν θ' ἀφήσουν δὲ νὰ ἐξέλθῃ οὔτε ἡ νεανίς αὕτη, οὔτε σύ.

— Ἦρξασο λοιπὸν διὰ νὰ μᾶς ἀπαγάγῃς διὰ τῆς βίρας;

— Ἦλθον διὰ νὰ σοὶ προτείνω τὸ μόνον ἵνα συνεννοηθῶμεν μέσον.

— Οὐδὲν ὑπάρχει.

— Ἴσως.

— Σὺ θέλεις νὰ παραδώτῃς τὴν Λευκὴν εἰς τὴν αὐτοκράτειραν, ἐν ᾧ ἐγὼ θέλω νὰ τὴν σώσω.

— Καὶ ἂν ἠδύνασο νὰ τὴν σώσῃς τότε μόνον ὅτε θὰ παρέδιδες αὐτήν;

— Πῶς;

Ὁ Βόργος ἐπλησίασε τὸν νεανίαν.

— Ἀκουσον, Ἀλέξιε, εἶπε, εἰς μάτην θὰ ἐζήτηεις ν' ἀποκρύψῃς τὴν καταγωγὴν τῆς συζύγου σου. Σοὶ εἶπον ὅτι ὅταν θὰ μὲ φονεύσῃς, δέκα ἄνδρες εὐρίσκονται πλησίον ἐδῶ καὶ γνωρίζουσιν εἰς ἡ θυγάτηρ τῆς Ἐλισάβετ εὐρίσκεται ἐνταῦθα καὶ θὰ ἦναι ἀνάγκη νὰ φονεύσῃς καὶ τοὺς! Θὰ ἦναι ἀνάγκη νὰ φονεύσῃς τὸν τελέσαντα τὸν γάμον ἱερέα, καὶ τοὺς παρόντας μάρτυρας. Τὸ μυστικὸν τοῦτο δὲν σοὶ ἀνήκει πλέον καὶ ὅ,τι δήποτε καὶ ἂν πράξῃς, ἡ Αἰκατερίνη θὰ τὸ μάθῃ. Ἄν θελήσῃς λοιπὸν νὰ φύγῃς, θὰ σὲ ἀκολουθήσουν καὶ ἡ φυγὴ σου θὰ φανῇ προδοσία, ἡ δὲ Λευκὴ καὶ

σὺ θ' ἀποθάνῃτε. Ἐκτέλεσον τὸν κεντῶν τὴν ὑπόσχεσίν σου, ὠδήγησον τὴν Λευκὴν Λορζύ πρὸς τὴν Αἰκατερίνην καὶ αὕτη ἐνθαρουνθεῖσα θὰ λησμονήσῃ. Ἄν ἐπεθύμῃ τὸν θάνατόν της, θὰ τὸν εἶχε διατάξῃ ἤδη. Ὁ θάνατος ταύτης ἦτο εὐκολώτερος ἢ ἡ ἀρπαγὴ τῆς, ἀλλ' ἡ αὐτοκράτειρα σοὶ τὸ εἶπεν ἡ ἰδία, θέλει μόνον νὰ προφυλαχθῇ ἀπὸ τῶν συνωμοτῶν. Βλέπεις λοιπὸν ὅτι ἂν φύγῃς μετὰ τὴν Λευκὴν, τὴν χάνεις, ἂν ὁμῶς τὴν ὠδηγήσῃς εἰς Πετρούπολιν, τὴν σώσεις. Σκέφθητι τώρα καὶ ἐκλεξοῦ.

Ὁ Ἀλέξιος ἤκουσε μὲ κρεμαμένους τοὺς βραχίονας καὶ μὲ κεκλιμένην τὴν κεφαλὴν. Ἀπ' ἀρχῆς διείδεν αὐτὸς ὡσαύτως τὸ ἀδύνατον τῆς φυγῆς του, οἱ δὲ λόγοι τοῦ Ἰβάν ἐπεβεβαίωσαν τὰς ἰδίαις σκέψεις του, ἀλλὰ τὸ μέσον τῆς σωτηρίας, ὅπερ τῷ προέτεινε τὸν ἐφόβισε καὶ τὸ ἀπέκρουσε, καίτοι οὐδὲν ἄλλο τοιοῦτον ἐβλεπεν.

— Ὅχι, εἶπε μετὰ τινα σιγῆν, δὲν θὰ παραδώσω ποσῶς ἐγὼ ὁ ἴδιος τὴν Λευκὴν εἰς τοὺς ἐχθρούς της.

— Τί φεβείσαι; Αὐτοὶ δὲν διαπραττοῦσιν ἀνωφελεῖς φόνους.

— Καὶ ποῦ εἰς εὐρω, ἂν δὲν θεωροῦν τοῦτον ὡς ἀνγκαῖον; Τίς μὲ βεβαίωσι περὶ πῶν προθέσεών των;

— Ἡ διαταγὴ τὴν ὁποίαν ἐπεφορτίσθη νὰ σοὶ δώσω ἂν ἡ θυγάτηρ τῆς Ἐλισάβετ εὐρίσκετο εἰς χεῖράς σου.

— Τί λέγεις!

— Σὲ διατάττει νὰ τὴν ὠδηγήσῃς εἰς τὸ φρούριον Κανζῶφ, τοῦ ὁποίου εἶσαι διοικητής.

— Εἶναι δυνατόν;

— Ἰδοὺ αὕτη.

Ὁ Ἀλέξιος ἔλαβε τὸ ἐγγραφοῦν, ὅπερ ὁ Ἰβάν τῷ ἐπάρουσισε.

— Βλέπεις, ἐξηκολούθησεν ὁ Ρῶσος, ὅτι δὲν ἐπιθυμοῦν τὸν θάνατόν της. Ἡ τύχη σοὶ προσφέρει εἰς Κανζῶφ τὴν μόνωσιν, τὴν ὁποίαν ἐπεθύμεις διὰ τὸν ἔρωτά σου. Θὰ ζῆσῃς ἐκεῖ, πλησίον τῆς Λευκῆς, ἐντὸς ἀσφαλούς καταφυγίου, οὐδεὶς κίνδυνος θὰ ἀπειλῇ τὴν φυλακισμένην σου, χωρὶς πρῶτος νὰ μὴ τὸν γνωρίζῃς καὶ ἂν ἀπροσδόκητος ἰδιοτροπία τὴν ἔθετεν εἰς κίνδυνον, θὰ δυνηθῇς νὰ τὴν σώσῃς, τοσοῦτον μάλλον εὐκόλως ὅσον ἡ φύλαξις της θὰ ἦναι ἐμπειστευμένη εἰς σέ.

— Ἐχεις δίκαιον, εἶπεν ὁ Ἀλέξιος, σκεψάμενος ἐπ' ὀλίγον. Ναι, ἔχεις δίκαιον. . . πρέπει νὰ ὑπάγω πρὸ τοῦ κινδύνου, διότι εἶναι τὸ μόνον μέσον διὰ νὰ τὸν ἀποφύγω. . . Διὰ νὰ μὴ ἔχῃ ὁμῶς τίποτε ἡ Λευκὴ νὰ φοβηθῇ, πρέπει πρὸ παντός ἄλλου ν' ἀγνοῖ ὁ Γρηγόριος τοὺς συνδέοντας ἡμᾶς δεσμούς. Ὑπόσχεσαι ὅτι οὐδὲν θὰ τῷ ἀποκαλύψῃς;

— Τὸ ὑπόσχομαι.

— Μὲ εἶπες ὅτι τὸ πλοῖτόν σου εἶν' ἐτοιμον;

— Ναι.

Ὁ νεανίας ἔτεινε τὴν χεῖρα πρὸς τὸν Ἰβάν.

— Αὔριον, εἶπεν, ἀναχωρῶ μαζί σου εἰς Πετρούπολιν.

Ἔπεται συνέχεια.